

Phoenix, revista de insolvență

Nr. 12, aprilie-iunie 2005

sumar

	pag.
□ INTRODUCERE	
CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI	3
□ CNC VĂ INFORMEAZĂ	
RAPORTUL LA CEL DE AL VI-LEA CONGRES	4
PERSPECTIVELE PROFESIEI DE PRACTICIAN ÎN INSOLVENȚĂ	8
□ RUBRICA PRACTICIANULUI	
NATURA JURIDICĂ A RĂSPUNDERII ÎNTEMEIATĂ PE ART.137 DIN LEGEA NR.64/1995 REP.)	9
ASPECTE PRIVIND PREVIZIUNEA ȘI PREVENIREA INSOLVENȚEI	13
□ RUBRICA ANALISTULUI	
CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII ȘI LICHIDAREA SOCIETĂȚILOR COMERCIALE	15
□ RUBRICA MAGISTRATULUI	
DISPOZIȚIILE SPECIALE PREVĂZUTE DE LEGEA 64/1995 ÎN CAZUL CONTRACTELOR DE COMISION ȘI CONSIGNAȚIE	17
□ INTEGRARE EUROPEANĂ	
CONCORDATUL JUDICIAR (traducere)	19
□ OPINIA SPECIALISTULUI	
REORGANIZAREA JUDICIARĂ – REMEDIU CREDIBIL PENTRU STAREA DE INSOLVENȚĂ?	23
□ INFORMAȚII	
HOTĂRĂRILE ADOPTATE DE CĂTRE CEL DE-AL VI-LEA CONGRES AL UNPRL	25
□ RECENZIE	
FALIMENTUL INTERNAȚIONAL	29
□ REZUMATE	30

Colegiul de onoare

prof. univ. dr. Ion Turcu (Cluj Napoca)
prof. univ. dr. ing. Sorin Petre Dimitriu (București)
prof. univ. dr. Liliana Malciu (București)

Colegiul de redactie

conf. univ. dr. Radu Bufan (Timișoara)
lector univ. drd Gheorghe Piperea (București)
prof. univ. dr. Anton Rotaru (Iași)
lector univ. dr. Marian Săcărin (București)
dr. Nicoleta Țăndăreanu, judecător-inspector (Craiova)

Editor

Mihai Dimonie

Redactor șef

Nicolae Șarambei

Secretar general

Alexandru Frumosu

Secretariat de redacție

Adina Apostol

Adrian Ciochirdel

Tehnoredactare computerizată

Anca Vergulescu

Editare și imprimare

Redacția Publicațiilor pentru Străinătate

● Opiniile exprimate în articolele publicate în revistă, precum și responsabilitatea științifică și juridică privind conținutul acestora aparțin în exclusivitate autorilor. ● Toate drepturile asupra acestei publicații sunt rezervate UNPRL.

Secretariat general al UNPRL

Bd. Octavian Goga nr. 2, sector 3
București

Tel.: 021-316.24.84,

fax: 021-316.24.85

E-mail: unprl@b.astral.ro

ISSN: 1583-2368

Cuvântul președintelui

În ziua de 02 aprilie 2005 a avut loc Congresul al VI-lea al UNPRL.

Trebuie să recunosc în mod onest că înainte de eveniment nu m-am gândit foarte mult la importanța acestuia pentru profesia noastră.

Evident că împreună cu Comitetul național de conducere am pregătit ceea ce, în mod curent, numim „ordinea de zi a lucrărilor”.

Important a fost însă faptul că s-a ajuns la concluzia necesității unor schimbări majore în legislația care guvernează activitatea practicienilor în insolvență, concluzie împărtășită de delegații la congres.

Prima schimbare esențială este aceea conținută de propunerea transformării societăților comerciale profesionale în societăți profesionale și pe cale de consecință înlăturarea posibilității ca persoane care nu sunt membre ale UNPRL să poată fi asociați în astfel de societăți.

În acest mod se realizează o aliniere a legislației interne la legislația europeană pentru că, trebuie să recunoaștem, până acum România a constituit o excepție din acest punct de vedere.

Îmbucurător pentru mine a fost faptul că majoritatea covârșitoare a membrilor Uniunii a înțeles necesitatea și importanța acestei transformări și a aprobat-o. Desigur că va fi necesar să se acorde un timp suficient tuturor societăților membre pentru a se restructura după modificarea legii.

A doua modificare de mare importanță a legislației care guvernează activitatea noastră este cea privitoare la introducerea obligatorie a perioadei de stagiu.

Stagiul a fost considerat absolut necesar în vederea pregătirii corespunzătoare a membrilor Uniunii pentru activitatea ce urmează să o desfășoare.

S-a ținut însă seama de faptul că în conformitate cu actualele prevederi este necesară o experiență practică de cinci ani și pe cale de consecință s-a propus reducerea acestei perioade la trei ani. Această decizie a avut în vedere dorința majorității membrilor Uniunii de a nu se depăși perioada totală de cinci ani prevăzută în prezent de lege.

Desigur că există și alte propuneri importante de modificare a O.G. 79/1999 însă acestea mi s-au părut cele mai importante din punctul de vedere al principiilor generale care guvernează activitatea noastră.

În momentul în care proiectul de modificare al O.G. 79/1999 va fi finalizat se va publica în revistă și pe site-ul Uniunii pentru ca toți membrii să ia cunoștință de el.

Finalul acestui material l-am rezervat exprimării unei profunde mulțumiri în legătură cu atenția acordată pentru prima dată de către diverse instituții acestui eveniment extrem de important în viața UNPRL. Dacă până acum la lucrările congreselor precedente au luat parte doar reprezentanți ai altor uniuni profesionale, iată că de această dată am fost onorați de prezența unor importanți secretari de stat reprezentând Ministerul Justiției, Ministerul Integrării Europene și Ministerul Muncii.

Acest fapt dovedește că, în sfârșit, a fost înțeleasă importanța activității noastre și, mai ales, importanța UNPRL ca partener de dialog.

Sperăm ca acest lucru să se concretizeze și în cooperarea viitoare cu privire la îmbunătățirea întregului cadru al legislației insolvenței și în semnarea unor protocoale de colaborare cu instituțiile statului.

Av. Arin Octav Stănescu
Președintele UNPRL

RAPORTUL LA CEL DE AL VI-LEA CONGRES AL U.N.P.R.L.

(text prescurtat)

Redăm în cele ce urmează principalele aspecte cuprinse în Raportul privind activitatea desfășurată în anul 2004 de către Comitetul național de conducere și de comitetele de conducere ale filialelor Uniunii, prezentat de către dl președinte av. Arin Octav Stănescu, cu prilejul celui de-al VI-lea Congres al UNPRL:

Membrii Uniunii

La sfârșitul anului 1999 Uniunea avea 662 de membri, în timp ce la începutul anului 2005, potrivit Tabloului Uniunii publicat în Monitorul Oficial al României, numărul acestora a ajuns la 1748 de membri, din care:

- persoane fizice române (compatibile) - Secțiunea I: 991
- persoane juridice române - Secțiunea II: 337
- persoane incompatibile - Secțiunea V: 420

În anul 2004 au fost primiți 238 membri noi, dintre care 174 persoane fizice și 64 persoane juridice. Numărul celor radiați din Tabloul Uniunii a fost de 50 membri, dintre care 39 persoane fizice și 11 persoane juridice.

Structura membrilor persoane fizice, stabilită pe criteriul profesiei de bază, la data editării Tabloului Uniunii, era următoarea: 841 economiști (59,6%), 272 ingineri (19,3%), 300 avocați și juriști (21,1%) și se constată o creștere semnificativă a numărului de avocați și o stagnare a numărului de ingineri. A continuat să crească numărul membrilor cu vârsta între 35 și 50 de ani, diminuându-se numărul membrilor având vârsta peste 65 de ani

Anul care a trecut a marcat două evenimente importante în viața Uniunii, cel de al V-lea Congres al UNPRL, care a ales noile organe de conducere ale Uniunii și aniversarea, în cadru festiv, a împlinirii a 5 ani de la constituirea UNPRL. La nivelul filialelor a avut loc de asemenea o înnoire majoră a organelor de conducere prin organizarea alegerilor în 20 de filiale dintre cele 26 existente (al căror număr este în prezent de 27 prin înființarea filialei Tulcea, la finele anului trecut).

Raportorul a insistat asupra obligației membrilor Uniunii de a achita cotizația anuală și contribuția pe tranșe de venituri până la data de 30 aprilie a fiecărui an precum și de a comunica numirile ca administratori judiciari sau lichidatori, în conformitate cu prevederile art.10 din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii.

Cu privire la numiri, pe baza datelor primite de la filiale, au fost prezentate următoarele:

Gradul de ocupare cu lucrări – exprimat ca raport între numărul persoanelor care au în derulare lucrări de reorganizare și/sau lichidare și numărul persoanelor disponibile pentru îndeplinirea calității de administrator judiciar sau lichidator – este de 74% pe total și de 70% pentru persoanele fizice compatibile, respectiv de 81% pentru persoanele juridice.

Comparația la nivelul filialelor relevă faptul că 12 filiale au realizări superioare mediei de 74%, sau foarte aproape de aceasta. Cifrele prezentate sunt comparabile cu cele realizate și în anul 2003.

Raportând numărul de dosare în lucru la numărul persoanelor care le instrumentează rezultă o medie de 10 dosare pentru o persoană fizică și câte 24 de dosare pentru o

persoană juridică, această ultimă medie fiind în ușoară creștere.

O estimare globală a situației ne permite să apreciem că numărul dosarelor de reorganizare judiciară și de lichidare aflate în lucru la sfârșitul anului 2004 depășea 8000 de dosare.

Din totalul dosarelor în lucru 20 % reprezintă dosare de reorganizare judiciară (în ușoară creștere – față de aprox.15% în 2003) și 80% dosare de lichidare (judiciară sau voluntară).

Analizarea situației repartiției dosarelor pe persoane la sfârșitul anului 2004 permite aprecierea că aproximativ 60% din numiri au fost atribuite persoanelor fizice, care dețin însă numai 40% din numărul dosarelor de reorganizare și lichidare aflate în lucru. În schimb, persoanele juridice reprezintă cca. 40% din totalul numirilor și dețin 60% din numărul dosarelor în lucru.

Analiza numirilor, sub aspectul numărului de dosare, prezintă posibilitatea unei aprecieri globale a activității, care nu este întotdeauna concludentă, datorită faptului că în raportările primite până în prezent, nu a fost făcută o distincție între dosarele de faliment pentru societăți comerciale cu patrimoniu și respectiv fără patrimoniu, la care onorariul acordat este, de cele mai multe ori, sub nivelul cheltuielilor și activității prestate de lichidator.

Mai concludentă este analiza activității sub aspectul veniturilor individuale, realizate în cursul anului 2004. Întârzierea în întocmirea și depunerea declarațiilor de venit, de către unii membrii, cu activitate laborioasă în decursul anului, nu a permis finalizarea unei situații și includerea acestora în prezentul raport. Centralizarea datelor, în cel mai scurt timp posibil, la Secretariatul general al Uniunii, va permite prezentarea situației în numărul viitor al revistei noastre.

Activitatea Comitetului național de conducere și deciziile adoptate

CNC s-a întrunit cu regularitate în cadrul ședințelor lunare, analizând probleme ale activității curente dar și obiective cu caracter normativ, adoptând deciziile necesare.

Astfel, în intervalul analizat, CNC a examinat și adoptat decizii cu privire la următoarele acțiuni:

- organizarea Congresului Uniunii, inclusiv analizarea și aprobarea documentelor supuse dezbaterilor;
- aprobarea modificărilor și completărilor la Tabloul Uniunii, editarea acestuia și distribuirea către filiale și instituțiile interesate (tribunale, curți de apel, ONRC, ministere etc.);

- soluționarea unor contestații și sesizări, în principal în legătură cu unele decizii ale Consiliului superior de disciplină al Uniunii;

- aprobarea programului de pregătire și desfășurare a examenului pentru dobândirea calității de practician în reorganizare și lichidare, precum și actualizarea tematici și a bibliografiei;

- analizarea activității conducerii filialelor și a stadiului realizării măsurilor din planul de activitate aprobat de Congres;

- aprobarea metodologiei de atestare a calificării de practician în reorganizare și lichidare și a calității de membru al UNPRL, pentru persoanele fizice străine, din statele membre ale UE, precum și a criteriilor de selectare a coordonatorilor de stagi, pentru cei care aleg această variantă de atestare;

- aprobarea distribuirii către filiale a sumelor suplimentare față de cota convenită acestora din cotizațiile încasate;

- reanalizarea și aprobarea unor amendamente la Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea nr.505/2002 și remiterea acestora Ministerului Justiției în vederea susținerii prin inițiativă legislativă, inclusiv a unor amendamente la Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii aprobat prin ordin al ministrului justiției;

- adoptarea proiectului de program de realizare a sistemului de pregătire profesională a membrilor Uniunii, proiect ce face obiectul unei hotărâri a Congresului;

- selectarea unor criterii de stabilire a onorariilor administratorilor judiciari și lichidatorilor și transmiterea către Ministerul Justiției, ca propuneri ale UNPRL.

În legătură cu reglementările cu caracter general, adoptate prin decizii ale Comitetului național de conducere, în perioada analizată, sunt de menționat:

- interdicția reînscriserii în Tabloul Uniunii a societăților comerciale profesionale care au pierdut această calitate, fiind radiate ca sancțiune;

- publicarea, începând cu anul 2004, a selecției de întrebări și răspunsuri pentru examen, exclusiv pe site-ul www.liquidation.ro;

- stabilirea criteriilor de selectare a coordonatorilor de stagi pentru persoanele fizice străine care vor dori să funcționeze ca practicieni în insolvență, în condițiile Legii nr.200/2004;

- definirea etapelor programului de pregătire profesională a practicienilor, criteriile de selecție a formatorilor și programul de instruire a acestora;

- diminuarea cu 10% a cotizației anuale (fixe) pentru persoanele juridice, în paralel cu majorarea cotelor de calcul a contribuțiilor pe tranșe de venituri și numai după aprobarea prin ordin al ministrului justiției a modificării actualelor cote prevăzute în ROF;

- actualizarea limitei răspunderii pentru asigurarea profesională, de la 50 la 150 milioane lei pentru persoane fizice și de la 500 milioane lei la 1,5 miliarde lei pentru persoane juridice și aplicarea noilor plafoane cu ocazia reînnoirii polițelor de asigurare în decursul anului 2005;

- sublinierea obligativității practicienilor în reorganizare și lichidare de a depune o copie a contractului (poliței) de asigurare la fiecare dosar în care sunt numiți;

- comunicarea hotărârilor Consiliului superior de disciplină, atât tribunalelor cât și filialelor de care aparțin persoanele în cauză.

Realizarea prevederilor planului de activitate al CNC

CNC a avut în vedere realizarea măsurilor înscrise în Planul de activitate pe anul 2004, aprobat la cel de al V-lea Congres al Uniunii, analizând periodic stadiul acestora.

În cele ce urmează vom trece în revistă principalele măsuri realizate, prezentând cauzele realizării parțiale sau a nerealizării unora dintre măsuri.

Dintre măsurile realizate menționăm pe cele mai importante:

1. În vederea consolidării legăturilor cu instituțiile statului implicate în domeniul insolvenței comerciale conducerea Uniunii s-a adresat unor ministere și instituții, cu o serie de aspecte ale activității membrilor. Astfel:

- Ministerului Justiției i-au fost remise amendamente la Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea nr.505/2002 și amendamente la Regulamentul de organizare și funcționare al Uniunii, așa cum au fost adoptate de Congresul V. În primele zile ale anului 2005 președintele Uniunii s-a adresat noului ministru al justiției, reiterând interesul UNPRL pentru aprobarea modificărilor legislative menționate, ca și pentru realizarea unei întâlniri cu conducerea ministerului pentru stabilirea unor principii de colaborare și discutarea unor probleme legate de îmbunătățirea cadrului legislativ privind redresarea societăților aflate în dificultate, precum și a criteriilor de stabilire a onorariilor ce urmează a fi reglementate printr-o hotărâre de guvern;

- Cu Ministerul Finanțelor Publice au fost abordate mai multe subiecte din care menționăm observațiile UNPRL la proiectul Normelor metodologice privind fuziunea, divizarea, dizolvarea și lichidarea societăților comerciale, precum și propunerea UNPRL cu privire la analiza cu obiectivitate, de către direcțiile teritoriale ale finanțelor publice, a șanselor de redresare a societăților comerciale aflate în reorganizare, în baza prevederilor planului de reorganizare, comparativ cu sumele ce ar putea fi obținute din lichidare.

- Cu Ministerul Administrației și Internelor a avut loc un schimb de scrisori finalizat prin definitivarea textului Protocolului de colaborare privind sprijinul acordat de structurile ministerului, practicienilor în reorganizare și lichidare, în exercitarea atribuțiilor stabilite prin lege sau de către judecătorul-sindic, aflat în curs de semnare.

- Consiliul Superior al Magistraturii a fost contactat pentru inițierea unor analize cu privire la numiri în dosare și respectiv colaborarea cu judecătorii-sindici. A urmat transmiterea unor propuneri referitoare la Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a judecătorilor, tribunalelor și a curților de apel și desemnarea reprezentantului UNPRL, în grupul de lucru pentru proiectul de regulament, în persoana d-lui vicepreședinte Gheorghe Piperea. În cadrul propunerilor de regulament am sugerat realizarea în cadrul tribunalelor specializate sau în cadrul secțiilor comerciale ale tribunalelor, până la înființarea tribunalului specializat, a unor evidențe clare a dosarelor, având ca obiect Legea nr.64/1995 rep., păstrarea acestora pe suport electronic, singura modalitate de realizare a Buletinului procedurilor de reorganizare judiciară și faliment, prevăzut de lege și comunicarea înregistrărilor electronice în sistem on-line și filialelor UNPRL, de unde practicienii în insolvență vor putea prelua datele necesare de pe site-urile filialelor. O altă propunere s-a referit la introducerea în regulament a unui text care să reglementeze rapoartele judecător-sindic - practician, în afara sălii de judecată, prin sistem organizat de audiențe. De asemenea, în spiritul actelor normative în vigoare, s-a propus nominalizarea aleatorie a judecătorului-sindic, în fiecare dosar, dintre judecătorii desemnați în cadrul tribunalului respectiv.

- În legătură cu Buletinul procedurilor de reorganizare judiciară și faliment, subliniem contactele avute cu conducerea Oficiului Național al Registrului Comerțului.

- Curțile de apel și tribunalele au fost abordate în mod sistematic, atât cu ocazia difuzării Tabloului Uniunii și respectiv a publicației PHOENIX-revista de insolvență, cât și cu prilejul sesizării unor probleme referitoare la numiri și evitarea tendinței unor filiale de a influența numirile și a le limita aria teritorială. Aceste instituții au mai fost sesizate și cu

privire la obligativitatea prezentării contractului de asigurare profesională cu ocazia fiecărei numiri.

- Este de remarcat schimbul de informații avut, în perioada analizată, cu Ministerul Educației și Cercetării (referitor la metodologia de atestare a persoanelor fizice din UE) cu Asociația Română a Băncilor (în legătură cu aplicarea unor prevederi ale Legii 65/1995 rep.) și respectiv cu Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, care a inițiat Legea privind redresarea financiară și falimentul societăților de asigurare, fără consultarea UNPRL și fără respectarea unora dintre prevederile OG 79/1999 aprobată prin Legea nr.505/2002.

2. Promovarea imaginii Uniunii a fost în permanență în preocupările conducerii Uniunii, atât prin acțiunile directe menționate mai sus, cât și prin organizarea unor manifestări la nivel zonal sau național, cu participarea unor reprezentanți ai instituțiilor statului cu atribuții în domeniul insolvenței, precum și ai mass-mediei locale sau centrale. În acest context menționăm Sesiunea festivă de comunicări „1999-2004: Lichidatorii – trecut, prezent și viitor”, care a precedat Congresul ordinar al UNPRL din anul 2004. Sunt de subliniat și celelalte manifestări de la nivel local sau național, organizate de conducerile mai multor filiale, dar un loc aparte l-a ocupat Simpozionul aniversar, din noiembrie 2004, de la Poiana Brașov, prilejuit de împlinirea a 5 ani de existență a Uniunii, care a reunit peste 200 de persoane, atât membri ai Uniunii (140), cât și invitați (90), în cea mai mare parte magistrați, dar și reprezentați ai autorităților publice. Nu putem să nu menționăm participarea la această manifestare a d-lor Mark Andre și Carlos Mack, co-președinte și respectiv membru al Accessing Countries/Eastern Europe Comitee din cadrul INSOL Europe.

3. Conducerea Uniunii a invitat cu insistență reprezentanții mass-media, atât cu ocazia Congresului din luna mai 2004, cât și cu ocazia Simpozionului aniversar de la Poiana Brașov, cu care ocazii au fost organizate conferințe de presă și au fost emise comunicate de presă. În perioada analizată au fost acordate mai multe interviuri unor publicații, posturi de radio și televiziune, locale și centrale, în principal de către președintele Uniunii dar și de către vicepreședinți.

4. Organizarea examenului pentru dobândirea calității de practician în reorganizare și lichidare a fost una din prioritățile Comitetului național de conducere. Încă din luna mai a fost aprobat programul de desfășurare a examenului vizând: tematica și bibliografia, adaptarea pachetului de întrebări și răspunsuri la ultimele modificări legislative, publicarea unei selecții a acestuia pe site-ul UNPRL, și alte activități conexe. Numărul mare de candidați (cca. 400) confirmă menținerea interesului pentru profesie. Rezultatul examenului a confirmat și în acest an exigența cu care este tratat examenul, gradul de promovabilitate fiind de 45%. Este de remarcat faptul că peste 70% din candidații admiși sunt persoane între 25 și 45 de ani, în marea lor majoritate economiști (65%) dar și juriști (24%) și ingineri (11%).

5. Întâlnirile cu președinții comitetelor de conducere ale filialelor au constituit un bun prilej de trecere în revistă a măsurilor prevăzute în planurile de activitate aprobate. În acest sens putem aprecia întâlnirea din noiembrie 2004 ca un mijloc de analiză și un schimb de experiență. Rapoartele prezentate au permis o apreciere a modului de implicare în activitatea filialelor a noilor organe de conducere alese în cursul anului 2004. La această ultimă întâlnire au lipsit reprezentanții filialelor Botoșani și Ialomița.

6. Comunicarea prin e-mail între filialele Uniunii și Secretariatul general a înregistrat progrese evidente. Măsura adoptată deschizând drumul comunicărilor prin Internet între

filiale și membri acestora. La sfârșitul anului 2004 singura filială care nu îndeplinise această măsură era filiala Gorj.

7. Site-ul Uniunii www.liquidation.ro a fost restructurat, permițând și contacte interactive, puțin utilizate însă de membrii Uniunii. Recent, site-ul a permis și publicarea principalelor articole apărute în revista PHOENIX.

8. Editarea trimestrială a publicației noastre „PHOENIX-revista de insolvență” a continuat, tirajul acesteia crescând la 1.800 exemplare pe număr, revista fiind distribuită gratuit tuturor membrilor Uniunii, dar și instituțiilor cu atribuții în domeniu, bibliotecilor facultăților de drept, precum și colaboratorilor. În luna august 2004 au fost întocmite și remise Ministerului Educației și Cercetării documentele necesare examinării de către CNCSIS (Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior) în vederea atestării ca revistă cu caracter științific. Dacă putem vorbi de creșterea continuă a interesului membrilor noștri pentru subiectele publicate, nu ne putem declara mulțumiți de aportul lor și al conducerilor filialelor la rubricile consacrate activității și preocupărilor din filiale, precum „Cuvântul filialei”, „Întrebări și răspunsuri”, „Studii de caz”, „Opinii și informații”, care de altfel nu au mai existat în ultimele numere ale revistei. Din trimestrul I 2005 revista este editată în 2.300 exemplare, din care 300 de exemplare sunt difuzate prin Rodipet SA.

9. Comitetul național a finalizat propunerea privind instituirea unui program obligatoriu de pregătire profesională conform căruia fiecare practician în insolvență, compatibil, este obligat să urmeze, în decursul unei perioade de 3 ani, cel puțin un seminar de pregătire profesională la nivel zonal și unul la nivel de filială, sub sancțiunea suspendării din profesie. Scopul programului de pregătire îl reprezintă aprofundarea dreptului falimentului și a jurisprudenței, precum și a domeniilor aferente (contabilitate, evaluare, management). Programul va trebui să asigure și o modalitate de verificare a cunoștințelor dobândite la sfârșitul fiecărui seminar.

Una din măsurile înscrise în planul de activitate pe anul 2004 a fost realizată parțial și anume editarea unei culegeri de decizii ale secțiilor civile ale tribunalelor și curților de apel, privind cauze de reorganizare și faliment. Numai 3 filiale (Bacău, Galați și Iași) s-au implicat în procurarea și transmiterea de decizii. În consecință, s-a solicitat tuturor filialelor desemnarea a câte unui practician care să facă parte din colecțivul de selectare a deciziilor, sub îndrumarea unor magistrați cooptați pentru sprijinirea acțiunii.

Activitatea filialelor UNPRL

Activitatea filialelor județene și a municipiului București, în perioada analizată, este prezentată în principal pe baza rapoartelor primite în cursul lunii martie a.c. de la majoritatea filialelor. Sunt însă și filiale pentru care au fost utilizate datele comunicate la sfârșitul lunii noiembrie a anului trecut, întrucât până la finalizarea raportului (15.03.2005) acestea nu au transmis situațiile actualizate. Este vorba de filialele Bistrița-Năsăud, Brăila, Gorj, Neamț și Suceava, precum și filiala Ialomița, pentru care au fost utilizate date din evidența Secretariatului general. Vorbind despre rapoartele de activitate primite nu putem să nu remarcăm nivelul calitativ deosebit al celor prezentate de conducerile filialelor Bacău, Dolj, Iași și Sălaj, care reflectă preocuparea președinților și a membrilor comitetelor de conducere, dar și a celorlalți membri ai acestor filiale, pentru desfășurarea corectă a întregii activități.

În legătură cu acțiunile înscrise în planurile anuale de activitate, menționăm următoarele:

- Organizarea unor manifestări, zonale sau locale, menite să contribuie la clarificarea multiplelor probleme cu care ne confruntăm, în activitatea de zi cu zi, cu atât mai mult cu cât

nevoia dialogului pe teme de insolvență este afirmată și de către principalii noștri parteneri – magistrații, precum și creditorii reprezentativi. În acest sens menționăm seminariile cu participarea judecătorilor-sindici și a unor magistrați din cadrul curților de apel, precum și a unor creditori semnificativi, organizate de conducerile a 13 filiale: Bacău (26-28.03.2004), Bihor (2.11.2004), Botoșani (19.11.2004), Brașov (nov. 2004), Cluj (12.07.2004 și 15.11.2004), Constanța (10.12.2004), Dolj (11.02.2004), Iași (26.05.2004), Maramureș (26.03.2004), Mureș (16.09.2004), Prahova (apr. 2004), Timiș (22-24.10.2004) și Vaslui (2.06.2004). Pe lângă acestea, alte filiale au organizat diverse forme de contactare a judecătorilor-sindici și ai reprezentanților unor instituții ale statului, destinate atât cunoașterii reciproce, cât și clarificării unor probleme procedurale controversate.

- Organizarea și urmărirea încasării cotizațiilor, a depunerii declarațiilor de venit, a încheierii contractelor de asigurare pentru răspundere civilă profesională și completarea fișelor de evidență, în special în legătură cu situația numirilor în dosare de reorganizare și lichidare, au constituit acțiuni în legătură cu care filialele s-au manifestat foarte diferit. În anul 2004, singura filială care a raportat încasarea cotizațiilor și contribuțiilor pe tranșe de venituri, încă din trimestrul I, a fost filiala Bacău (situație care s-a repetat și în 2005). La sfârșitul lunii octombrie 2004, încasările reprezentau cca. 70%, în creștere față de anul anterior când, la aceeași dată, erau de numai 50%. Dificultăți în încasarea cotizațiilor au întâmpinat filialele Ialomița (unde nu se încasase nici o cotizație până în luna decembrie), Arad, Neamț și Sibiu (la care încasările erau sub 40%). Situația a fost corectată în ultima lună a anului 2004, când cotizațiile încasate au reprezentat aproape 90%, diferența regăsindu-se în lista membrilor radiați, conform Secțiunii a VII-a a Tabloului Uniunii.

- Sprijinirea de către conducerile filialelor a acțiunilor legate de organizarea și desfășurarea examenului organizat în luna octombrie 2004, în urma căruia au fost declarați admiși 175 de candidați, reprezentând 45% din totalul participanților. Cei mai mulți candidați au aparținut filialelor București (120), Gorj (29), Hunedoara (26), Dolj (24).

În perioada analizată a intervenit o lipsă de interes, din partea conducerilor unor filiale, pentru continuarea programului de verificare prin sondaj a îndeplinirii obligațiilor profesionale ale membrilor Uniunii, precum și pentru finalizarea acțiunii de aprobare a nomenclatoarelor arhiviste de către Direcțiile Județene a Arhivelor Naționale, precum și de aplicare a acestora, acolo unde fuseseră aprobate.

- Dotarea cu calculatoare a tuturor filialelor și conectarea acestora prin e-mail, asigură o comunicare mai eficientă între Secretariatul general și filiale, chiar dacă mai există unele disfuncționalități de accesare sistematică (zilnică) a Internetului.

- Comunicarea prin Internet trebuie să fie în continuare în preocupările filialelor, prin identificarea, de această dată, a membrilor Uniunii care au adrese de e-mail. Este de presupus că majoritatea membrilor persoane juridice au acces la Internet și dacă luăm în considerare administratorii societăților comerciale profesionale, dar și angajații și colaboratorii acestora – membri ai Uniunii, numărul celor cu care s-ar putea comunica direct prin e-mail ar fi de 400-450 persoane, la care s-ar adăuga și alte zeci de persoane fizice cu adrese electronice proprii.

Problemele cele mai grele de comunicare cu membrii le are filiala București, datorită numărului foarte mare de membri. Aici se impune conștientizarea de către toți membrii a necesității creșterii ponderii comunicării prin Internet, astfel încât, într-un termen cât mai apropiat, comunicarea prin intermediul Poștei Române să devină o excepție și nu o regulă.

- Introducerea, încă din anul 2003 a raportării statistice a datelor referitoare la numirile în dosare de reorganizare și lichidare a determinat constituirea, la nivelul filialelor, a unei baze de date, actualizată periodic. Pe această bază, rapoartele primite de la filiale au conținut, în majoritatea cazurilor, situațiile actualizate, în conformitate cu recentul sistem de raportare. Din păcate unele filiale au transmis situații incomplete (Galați și Maramureș), iar de la altele situațiile nu au fost primite în timp util, pentru a putea fi centralizate (Bistrița-Năsăud, Brăila, București, Gorj, Ialomița, Neamț și Suceava).

Raportul a continuat cu prezentarea activității Secretariatului general al Uniunii și situația economico-financiară a acesteia, pe bază de bilanț.

În încheiere au fost trecute în revistă principalele repere ale activității viitoare și anume:

- Promovarea imaginii Uniunii prin stimularea contactelor cu personalități implicate în procesul de reformă economică, în perspectiva integrării în Uniunea Europeană;

- Stabilirea de contacte periodice cu judecătorii-sindici, magistrații curților de apel și reprezentanți ai altor instituții ale statului;

- Organizarea de consfătuiri pe probleme profesionale, pentru asigurarea schimbului de experiență și opinii;

- Implementarea sistemului unitar de pregătire profesională;

- Introducerea unei perioade obligatorii de stagiu, după promovarea examenului de către noii membri;

- Îmbunătățirea comunicării cu membrii Uniunii;

- Obligațivitatea comunicării prin e-mail între filiale și a acestora cu Secretariatul general al Uniunii, în legătură cu transmiterea de circulare, situații și raportări;

- Continuarea acțiunii de verificare prin sondaj a îndeplinirii obligațiilor profesionale de către membrii filialelor.

Perspectivile profesiei de practician în insolvență

Gheorghe Piperea
Lector univ.dr. – Facultatea de Drept
București
Vicepreședinte al CNC - UNPRL

La Congresul al VI-lea al Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare (UNPRL) s-au pus bazele unei noi optici asupra profesiei de expert în insolvență.

Experții în insolvență, denumiți în actuala legislație românească “practicieni în reorganizare și lichidare”, sunt manageri de criză. Organizați ca profesie liberală, într-un ordin profesional care are autoritate disciplinară asupra acestora, experții în insolvență nu sunt nici pe departe un rău necesar pentru economie, ci instrumentele indispensabile ale procedurilor de insolvență, care reprezintă unul dintre cele mai importante mecanisme ale economiei de piață. Prin procedurile de insolvență, în care eu includ și tratamentul extrajudiciar al crizei financiare a întreprinderii (diversele proceduri de prevenție a crizelor sau de redresare) economia de piață își poate impune rigorile selective asupra jucătorilor pe piața concurențială: întreprinderilor viabile, care se pot redresa, li se oferă o modalitate concurențială și transparentă de salvagardare, evitând soluțiile anticoncurențiale și ineficiente ale subvențiilor sau ajutoarelor de stat (experimentate din plin de România în anii tranziției), întreprinderile neviabile fiind eliminate de pe piață, cu reintroducerea în circuitul economic a activelor acestora. Experții în insolvență, au rolul esențial de a pune în practică aceste proceduri, pregătind întreprinderea sau activele reutilizabile ale acesteia pentru a fi preluate de manageri care să poată să facă față concurenței comerciale. Iată, deci, ce pot face managerii de criză: să pregătească terenul pentru un nou tip de economie românească, una concurențială, și nu doar una fals funcțională, așa cum ne eticheta raportul de țară al Comisiei Europene pe anul 2004.

Principala sarcină trasată conducerii UNPRL de către congres este aceea de a promova imaginea profesiei și, implicit, de a determina conștientizarea procedurilor de insolvență ca mecanism predilect al economiei de piață. Adevărul este că aceste proceduri, ca și profesia de expert în insolvență, sunt privite cu reticență sau cu teamă, din rațiuni de lipsă de informație. Lipsa de informație a determinat legiuitorul român să prefere procedurile de privatizare celor de insolvență, deși privatizarea în România a fost un eșec aproape total, și tot lipsa de informație a dus la fraudarea statului sau a creditorilor prin reorganizări de tip Rafo Onești. Atâta timp cât procedurile de insolvență sunt apanajul unor inițiați, cazuri de acest gen se vor putea perpetua.

Consider că imaginea profesiei trebuie promovată în special prin puterea de control disciplinar de care dispune Uniunea, ca ordin profesional. Cei vinovați de fraudă pot fi sancționați cu suspendarea sau chiar cu excluderea din profesie, iar sancțiunea trebuie făcută publică, pentru forța exemplului. Este interesant de reținut că fraudele sau culpa profesională majoră însoțesc situații de concurență neloială sau de practici anticoncurențiale

ale anumitor experți în insolvență, practici la care se asociază de multe ori și judecătorii-sindici. Profesia de expert în insolvență formează o piață de servicii, care trebuie să respecte aceleași reguli de concurență aplicabile oricărui tip de afacere. Monopolul unor experți în insolvență în circumscripțiile teritoriale ale unor instanțe, numirea de către judecătorul-sindic a unor experți în insolvență în disprețul voinței creditorilor, “clonarea” unor experți în insolvență în mai multe dosare, utilizând diverse forme de organizare profesională sau interpuși care nu au calitatea de experți în insolvență, sunt practici anticoncurențiale care distorsionează grav concurența și pot duce la fraude majore. Aceste practici sunt în atenția conducerii UNPRL și vor fi sancționate în condițiile legii, inclusiv prin sesizare din oficiu. Pentru că aceste practici nu sunt posibile fără “concursul” judecătorilor-sindici, poate că n-ar fi rău dacă și Consiliul Superior al Magistraturii și-ar arunca o privire asupra acestor cauze, unele intens mediatizate.

Nu în ultimul rând, aș remarca intenția declarată a Uniunii de a modifica substanțial statutul profesional al experților în insolvență, începând cu denumirea acestei profesii. Spre exemplu, dacă în prezent societățile profesionale de practicieni în reorganizare și lichidare se pot organiza ca societăți comerciale în care pot fi asociați și persoane exterioare profesiei, în viitoarea reglementare, societățile profesionale nu vor mai putea fi constituite decât din experți în insolvență. În Uniunea Europeană societățile profesionale de experți în insolvență sunt organizate exclusiv sub formă de partnership, cu sau fără personalitate juridică, ceea ce ne face singulari în Europa dacă menținem actuala formă asociativă de organizare a profesiei. De asemenea, se va introduce și pentru această profesie stagiul profesional, obligatoriu pentru orice profesie liberală. În prezent, profesia de expert în insolvență se recrutează dintre alte profesii (avocat, economist, inginer) fără a exista stagiul, ceea ce este unic în sistemul profesiilor liberale – și nu numai – din România.

În fine, discuțiile de la congres au preconizat câteva modificări radicale ale legislației insolvenței, cu care, cel puțin declarativ, sunt de acord și autoritățile: reorganizarea judiciară va fi eliminată din legea falimentului, redresarea întreprinderii fiind posibilă numai ca un contract între debitor și majoritatea creditorilor sau numai în cazul în care, în procedura falimentului, creditorii vor solicita redresarea debitorului; procedura falimentului va căpăta două modalități, una obișnuită și cealaltă simplificată, aceasta din urmă fiind destinată societăților fantomă, societăților delăsate de patroni, întreprinderilor de mică anvergură, etc.

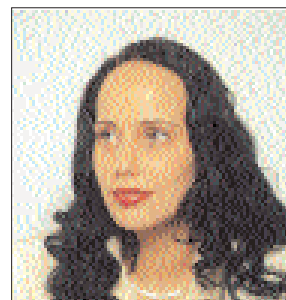
NOTĂ: Articol preluat cu acordul autorului din cotidianul „Bursa” nr.67 (2913) din 6 aprilie 2005

Natura juridică a răspunderii angajată în baza art.137 din Legea 64/1995 rep.

Jurist Miriana Mircov
Membră UNPRL filiala Timiș

Jurist drd.
Lavinia-Olivia Aspru

Activitatea comercială permite o libertate mare de mișcare pentru comercianți, dar presupune și îndeplinirea unor obligații, datorită importanței valorilor ce se vehiculează pe piață și a necesității menținerii în funcțiune a sistemului economic.

Angrenarea unui comerciant în relațiile complexe și continue cu diverși furnizori și creditori, pe de o parte, și cu clienți pe de alta, implică funcționarea continuă a mecanismului încasărilor și plăților. Dacă acest mecanism se blochează datorită lipsei lichidităților la o verigă din acest circuit, activitatea mai multor comercianți, legați prin succesiunea operațiunilor lor, este amenințată. Menținerea în funcțiune a acestui mecanism în activitatea comercială se realizează uneori cu prețul eliminării din circuit a celor care, cel mai adesea din cauza acumulării de pierderi, nu mai pot continua plățile¹.

Insolvența comercială este o realitate constantă în orice mediu de afaceri și cu atât mai prezentă într-o economie de piață în formare ca cea a României, unde insolvența apare ca rezultat al unor cauze naturale, al jocurilor și experimentelor legislative, al intereselor pe termen scurt ori ca o consecință a „haiduciei” statului sau a managerilor.

În concepția Legii nr.64/1995, procedura insolvenței nu are un caracter punitiv, acesta nu urmărește să îl sancționeze pe debitorul aflat în dificultate. Reglementarea instituie o procedură de reorganizare, având ca scop redresarea activității debitorului și plata creanțelor către creditori, sau când acest lucru nu mai este posibil, lichidarea patrimoniului debitorului în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor înscriși la masa credală.

În mod strict și limitativ Legea nr.64/1995 republicată reglementează o răspundere specială, în cazurile în care anumite persoane au contribuit la intrarea debitorului în insolvență ori au săvârșit anumite infracțiuni.

Examinarea conținutului art.137 din legea insolvenței reliefează caracterul inedit, de excepție al acestui tip de răspundere față de regulile de drept comun, răspundere ce poate fi angajată în sarcina membrilor organelor de conducere și a oricărei alte persoane care a contribuit la ajungerea debitorului în stare de insolvență.

Răspunderea reglementată de art.137 și următoarele din lege se încadrează în preocuparea legiuitorului de a pune la îndemâna creditorilor și a instanței de judecată instrumentele juridice cele

mai adecvate pentru a asigura mijloacele necesare lichidării pasivului debitorului astfel încât prevederile legale să-și găsească o eficiență cât mai mare.

Această răspundere este cunoscută în dreptul francez, fiind prezentă și în vechea reglementare a Codului Comercial, conținând sancțiuni personale, patrimoniale și penale în sarcina administratorilor precum și unele interdicții sau decăderi din dreptul de a exercita activități de aceeași natură cu societatea administrată sau din dreptul de a alege și de a fi ales².

Acțiunea în completarea pasivului a apărut în Franța, prin Legea din 16 Noiembrie 1940, ca o creație originală, prin aceea că topește într-o sancțiune unică represiunea și reparația³.

Cu privire la stabilirea naturii juridice a răspunderii reglementată de Legea nr.64/1995 republicată, considerăm necesară o analiză raportat și la dispozițiile Legii nr.31/1990.

Raporturile juridice dintre societatea comercială și administrator au o dublă natură: contractuală(contractul de mandat) și legală⁴.

Administratorul nu este un simplu mandatar, ale cărui obligații ar fi exclusiv contractuale, ci este purtătorul voinței sociale, cel care exprimă și execută voința socială, calificare care are importante consecințe relativ la natura juridică și întinderea răspunderii juridice a acestuia⁵.

Potrivit art.72 din Legea nr.31/1990, „obligațiile și răspunderea administratorului sunt reglementate de dispozițiile referitoare la mandat și de cele special prevăzute de această lege.”

Deoarece raporturile juridice dintre societatea comercială și administrator au o dublă natură juridică, putem aprecia că răspunderea acestora va fi contractuală în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a obligațiilor ce își au izvorul în actul constitutiv și delictuală sau penală, în cazul neîndeplinirii obligațiilor izvorâte din lege.

Pentru directorii executivi care sunt angajați cu contract de muncă răspunderea este, ca și în cazul administratorilor civilă, delictuală sau penală și nu disciplinară sau materială conform Codului Muncii⁶.

Răspunderea juridică a administratorilor societăților comerciale poate fi de mai multe feluri după cum urmează:

- a) răspundere civilă;

- b) răspundere contravențională;
- c) răspundere penală.

Răspunderea civilă față de societate.

Administratorii răspund față de societate pentru nerespectarea sau neîndeplinirea obligațiilor care le-au revenit în baza contractului de mandat încredințat, obligații ce sunt stabilite prin actul constitutiv ori de către adunarea asociaților/acționarilor, precum și cele prevăzute de lege. Facem mențiunea că în continuare termenul de „administrator” va fi generic folosit, prin aceasta înțelegându-se că avem în vedere atât administratorii, directorii, cât și cenzorii debitorilor.

Opțiunea legiuitorului român pentru teoria mandatului ca fundament al răspunderii administratorilor, exprimată expres în art.72 din Legea nr. 31/1990 a făcut ca opinia dominantă în doctrină să aprecieze raporturile dintre societate și administrator ca fiind raporturi de mandat. Totuși conținutul mandatului nu este exclusiv contractual, el fiind în egală măsură și un mandat legal, câtă vreme obligațiile administratorilor decurg ex legem⁷.

Pornind de la posibilitatea acordată de art.7 și 8 din Legea 31/1990 potrivit căreia numai unii dintre administratori reprezintă societatea comercială, mandatul administratorului poate fi atât cu reprezentare, cât și fără reprezentare⁸. Puterea de a reprezenta societatea nu este acordată fiecărui administrator, ci numai celor care au fost desemnați în această calitate. În cazul societăților de capitaluri în actul constitutiv trebuie să se prevadă expres drepturile speciale de reprezentare și de administrare.

Deși în prezent majoritatea autorilor consideră că administratorii au calitatea de mandatar, indiferent dacă aceștia au sau nu putere de reprezentare, în literatura juridică⁹ a fost expusă următoarea opinie: „...administratorii, indiferent dacă sunt asociați sau nu și care nu au puterea de reprezentare nu săvârșesc decât operațiuni materiale de gestiune internă a societății, ei neavând posibilitatea de a încheia acte juridice în numele societății. În acest domeniu, nu se poate recunoaște existența unui mandat fără reprezentare, deoarece administratorii nu pot să încheie acte juridice în nume propriu, de fapt aceștia nu încheie deloc acte juridice, ceea ce înseamnă că nu sunt mandatar.”

În cazul în care societatea comercială are un singur administrator, acesta va fi răspunzător pentru faptele sale individuale.

În cazul pluralității de administratori, care sunt constituiți în organe colegiale, art.73 din Legea nr.31/1990 prevede că răspunderea acestora este solidară pentru nerespectarea unor obligații care privesc: realitatea vărsămintelor efectuate de asociați; existența reală a dividendelor plătite; existența registrelor cerute de lege și corecta lor ținere; îndeplinirea exactă a hotărârilor adunării generale și îndeplinirea obligațiilor stabilite prin actul constitutiv¹⁰.

În condițiile în care administratorii lucrează împreună iar decizia se ia în comun, respectându-se cvorumul impus de lege, răspunderea este solidară. Cei care și-au formulat opinia separată în procesul-verbal de ședință, nu răspund pentru consecințele acestei decizii. În cazul în care administratorii lucrează separat, fiecare va răspunde pentru consecințele economice ale deciziilor luate în exercitarea mandatului său.

Răspunderea administratorilor nu va fi solidară în cazul în care, la luarea deciziei prin care au fost încălcate obligațiile prevăzute de actul constitutiv sau de lege, doar unii dintre administratori au votat în favoarea acestei decizii. Administratorii care au votat împotriva sau cei care s-au abținut nu vor răspunde, dacă s-a constatat poziția lor de împotrivire la luarea deciziei în cauză și, totodată dacă au încunoscintat în scris despre aceasta pe cenzorii societății sau, după caz, pe auditorii financiari. Constatarea deciziei de împotrivire sau abținere la luarea deciziei prejudiciabile pentru societate se face prin

înscrisura acesteia în registrul deciziilor consiliului de administrație (art. 144 alin. (5) din Legea nr. 31/1990).

Principiul avut în vedere este deopotrivă aplicabil și în cazul în care administratorul a absentat în momentul luării deciziei prejudiciabile pentru societate. Dar, simpla absență nu este echivalentă cu lipsa culpei administratorului. Chiar dacă a lipsit la ședință, administratorul este obligat să ia la cunoștință din registrul consiliului de administrație de acea decizie. În măsura în care, cunoscând decizia, nu este de acord cu aceasta, el trebuie să își manifeste opoziția, prin consemnarea împotrivirii în registrul de decizii și prin înștiințarea despre acesta către cenzorii societății¹¹.

Numai cu respectarea acestor condiții, administratorul este exonerat de răspundere. În conformitate cu art. 144 alin.(6) din Legea nr.31/1990 exonerarea de răspundere devine operantă numai dacă formalitățile menționate au fost efectuate în termen de o lună de la data la care administratorul a luat cunoștință de decizia în cauză.

Administratorii sunt răspunzători solidar cu predecesorii lor imediați dacă, având cunoștință de neregulile săvârșite de aceștia, nu le denunță cenzorilor.

În afară de răspunderea obișnuită pentru faptele proprii, administratorii răspund în anumite cazuri și pentru faptele prejudiciabile ale altor persoane. Răspunderea administratorilor este extinsă și asupra actelor îndeplinite de către directori și personalul angajat când prejudiciul nu s-ar fi produs dacă ei ar fi exercitat supravegherea impusă de îndatoririle funcțiilor lor.

Pentru a fi exonerati de această răspundere, administratorii trebuie să dovedească faptul că întreaga culpă aparține personalului angajat, iar ei au depus toate diligențele pentru a evita săvârșirea acestor fapte(art.144 alin.(2) din Legea nr.31/1990).

Natura juridică a răspunderii administratorilor, directorilor și cenzorilor diferă după modul de calificare a raporturilor juridice stabilite între aceștia și societatea comercială.

Întinderea și efectele răspunderii administratorilor și cenzorilor sunt guvernate de regulile mandatului (art.72 și 161 alin.(1) din Legea nr.31/1990). În schimb directorii societății(directorii executivi) care, potrivit dispozițiilor art.147 alin.(1) din Legea nr.31/1990, sunt funcționarii societății, se află în raporturi de muncă cu societatea.

Cu toate acestea, art.147 alin.(3) din Legea nr.31/1990 arată că directorii sunt răspunzători față de societate și față de terți ca și administratorii, în condițiile art.140 din Legea nr.31/1990. La rândul lor dispozițiile art. 149 din Legea nr.31/1990 trimit la cele ale art.72 și 73 din Legea nr.31/1990, potrivit cărora răspunderea administratorilor este reglementată de dispozițiile referitoare la mandat.

În concluzie, răspunderea de drept comun a directorilor societăților comerciale este una determinată de calitatea lor de repus, care presupune greșirea unui mandat comercial pe un raport de muncă; în consecință ei vor avea o răspundere strictă de dreptul muncii, dar și o răspundere specială, reglementată de dispozițiile Legii nr.31/1990 și, evident, de cele ale Legii nr.64/1995 modificată¹².

Răspunderea civilă față de terți

Răspunderea directă a administratorilor față de terți constituie o excepție de la principiul răspunderii persoanei juridice pentru faptele proprii.

Răspunderea directă a administratorului față de terți poate fi angajată în următoarele cazuri:

- actul juridic prejudiciabil pentru terți a fost încheiat de către administrator cu depășirea limitelor conferite prin contractul de mandat, iar administratorul se obligă personal față de terți;

- faptul juridic prejudiciabil pentru terți săvârșit de către administrator nu are legătură cu exercitarea funcției încredințate, iar răspunderea revine exclusiv administratorului;

- administratorul s-a angajat în calitate de fidejutor sau de avalist al societății, caz în care administratorul va răspunde solidar cu societatea comercială;

- în cazul falimentului, administratorul va răspunde personal față de creditorii societății atunci când insuficiența pasivului se datorează culpei administratorului.

Pe lângă aceste forme de răspundere, legislația comercială reglementează și o răspundere specială în caz de faliment. Această formă specială agravată de răspundere a administratorilor este una patrimonială.

Răspunderea patrimonială înglobează atât răspunderea civilă(contractuală și delictuală) cât și pe cea materială deși acționează conform unor principii diferite.

Nu putem fi de acord cu ideea exprimată în doctrină¹³, conform căreia natura răspunderii reglementate de art.137 va fi determinată de sursa de obligații încălcate sau neîndeplinite, în sensul că în unele cazuri va fi o răspundere civilă contractuală, iar în altele va fi o răspundere civilă delictuală.

Considerăm că, în această opinie, se confundă tipurile de răspundere ce poate fi angajată în cazul membrilor organelor de conducere cu natura juridică reglementată de art.137.

În situația reglementată de alineatul(2) al art.137, indiferent de sursa obligației, răspunderea va fi delictuală, deoarece fapta constituie infracțiune.

Putem considera că răspunderea de la art.137 alin.(1) este materială?

Credem că răspunsul este negativ, deoarece răspunderea materială este condiționată de existența raportului juridic de muncă și este stabilită în condițiile unei proceduri speciale prin emiterea unor decizii de imputare, urmând ca recuperarea ei în echivalent bănesc să se facă atâta timp cât debitorul este încadrat în muncă doar din salariul pe care îl realizează și nu prin alegerea căii de executare silită.

Răspunderea civilă de dreptul muncii a salariatului intervine când acesta a produs un prejudiciu prin fapta sa comisivă sau omisivă în executarea contractului de muncă, deci în limitele interne(juridice) și externe(fizice - timp și spațiu) ale acestei relații juridice¹⁴.

Repararea pagubelor se face prin echivalent bănesc, angajatul neputând fi obligat la repararea prejudiciului în natură, astfel că execuția silită în acest caz se efectuează, de regulă, numai asupra unei cote din salariu¹⁵.

Sub imperiul Codului muncii anterior (art.109 alin. 3 și 4) cel vinovat de producerea prejudiciului era urmărit exclusiv prin rețineri din salariu toată perioada cât avea calitatea de salariat. Soluția actuală, prevăzută de art.275 din Codul muncii, concordă cu specificul economiei de piață: pe de o parte s-a urmărit să se asigure protecția salariatului vinovat de producerea prejudiciului prin acoperirea acestuia, în primii 3 ani, numai prin rețineri lunare din salariu, iar, pe de altă parte, după cei 3 ani, dacă prejudiciul nu s-a acoperit integral, s-a considerat firesc ca angajatorul să se poată adresa executorului judecătoresc, potrivit dreptului comun¹⁶.

Ori, chiar art.140 din Legea nr. 64-1995 republicată, prevede că "executarea silită împotriva persoanelor prevăzute de art.137 alin.(1) se efectuează potrivit Codului de procedură civilă", ceea ce scoate din discuție posibilitatea calificării acestei răspunderi drept răspundere materială.

Poate fi considerată răspunderea de la art.137 alin(1) o răspundere penală?

Pe lângă alte argumente ce ar exclude total această idee, invocăm doar prevederile alineatului 2 al art.137, care dispune că "aplicarea dispozițiilor alin.1 nu înlătură aplicarea legii penale pentru faptele ce constituie infracțiune". Acest text de

lege ar putea fi reformulat astfel:" aplicarea dispozițiilor alin.(1) nu înlătură răspunderea penală ", de unde se deduce că ceea ce se reglementează în alin.(1) nu constituie în nici un caz răspundere penală.

Putem considera răspunderea de la art.137 alin.(1) drept răspundere contractuală?

Atunci când a fost analizată corelația dintre răspunderea civilă delictuală și cea contractuală, s-a arătat că răspunderea civilă delictuală alcătuiește dreptul comun al răspunderii civile, iar răspunderea civilă contractuală este o răspundere cu caracter derogator¹⁷.

Pentru a se angaja răspunderea contractuală este necesar să existe o obligație contractuală concretă încălcată, ceea ce presupune existența unui contract valabil încheiat.

Ambele forme ale răspunderii civile sunt dominate de ideea fundamentală a reparării unui prejudiciu patrimonial produs prin fapta ilicită și culpabilă a unei anumite persoane.

Elementele care condiționează ambele răspunderi - contractuală și delictuală - sunt aceleași: existența unei fapte ilicite, prin care se încalcă o obligație, aducându-se prin aceasta atingere unui drept subiectiv; săvârșirea cu vinovăție a acestei fapte, ca element subiectiv al răspunderii; existența unui prejudiciu patrimonial și a unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.

În cazul răspunderii contractuale, obligația încălcată este una concretă, stabilită în contractul preexistent, încheiat între cele două subiecte ale răspunderii - păgubitul și cel care și-a încălcat obligațiile contractuale. În considerarea celor afirmate nu putem să nu observăm că art. 137 alin.1 nu face vorbire de existența unui contract.

În dreptul civil, pentru a se angaja răspunderea contractuală este necesar ca cel care nu și-a executat obligația contractuală să fi fost pus în întârziere (dies non interpellat pro hominem) spre deosebire de răspunderea civilă delictuală unde cel ce a săvârșit fapta ilicită cauzatoare de prejudicii este de drept în întârziere fără efectuarea vreunei formalități speciale în acest scop (dies interpellat pro hominem)¹⁸.

Apreciem că în procedura reorganizării și a falimentului introducerea acțiunii în angajarea răspunderii nu este condiționată de punere în întârziere a debitorului. În primul rând trebuie să ținem cont de faptul că procedura insolvenței este o procedură colectivă, toți creditorii având posibilitatea de a-și declara creanțele și de a participa la distribuirea sumelor realizate prin valorificarea activului debitorului. În al doilea rând, Legea nr.64/1995 republicată dă creditorilor puterea, necondiționată de îndeplinirea vreunei obligații de a introduce cererea de angajare a răspunderii.

Cu privire la faptul ilicit, în cadrul răspunderii contractuale el constă în încălcarea unei obligații ce decurge din contract, iar în cazul răspunderii prevăzute de art.137, faptele ilicite sunt expres și limitativ prevăzute de lege în literele a-g.

În cazul răspunderii civile contractuale, trebuie dovedită doar existența contractului și faptul că obligația nu a fost executată, deci culpa este prezumată, pe când în art.137 alin.(1), culpa trebuie demonstrată("care au contribuit la ajungerea societății în această stare").

Considerăm decisivă în stabilirea naturii juridice a răspunderii în baza art.137, intervenția Legii nr.149/2004 care precizează că „orice altă persoană care a contribuit la aducerea debitorului în stare de insolvență” poate fi subiectul pasiv al cererii de angajare a răspunderii.

Acestei persoane, ce se poate face culpabilă, nu îi mai este cerută calitatea de subiect pasiv calificat al cererii de angajare a răspunderii - director, administrator, cenzor al debitoarei. Deci putem afirma că persoana vinovată de intrarea debitorului în insolvență poate să fie străină de orice relație contractuală, dar culpabilă de intrarea debitorului în insolvență.

Apreciem că legiuitorul produce confuzie prin necorelarea titlului capitolul IV al Legii nr.64/1995 „răspunderea membrilor organelor de conducere” cu modificările aduse de Legea nr.149/2004 care permite atragerea răspunderii și „oricărui alte persoane” chiar și când aceștia nu sunt membrii organelor de conducere și propunem ca într-o viitoare modificare a legii insolvenței această inadvertență să fie rezolvată.

Aceste motive ne îndreptătesc să credem că nu suntem în prezența unei răspunderi civile contractuale.

Prin eliminare, singurul răspuns plauzibil ar fi acela că art.137 alin.(1) reglementează o răspundere civilă delictuală.

Putem considera că răspunderea reglementată de art.137 alin.(1) este delictuală?

Prin eliminarea tipurilor de răspundere analizate mai sus putem considera că răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitoarei precum și a oricărei alte persoane ce a contribuit la aducerea debitorului în insolvență nu poate fi decât o răspundere delictuală indiferent dacă este antrenată în cadrul procedurii de reorganizare sau în cadrul procedurii falimentului, ori este antrenată prin exercitarea acțiunii civile alăturată acțiunii penale când faptele enumerate la art.137 constituie infracțiuni.

Răspunderea reglementată de art. 137 din Legea nr. 64/1995 republicată împrumută cele mai multe din caracteristicile răspunderii delictuale. Acest fapt este demonstrat și de prevederile art.140 care arată că executarea silită se efectuează conform Codului de procedură civilă(ceea ce înlătură, așa cum am arătat deja, posibilitatea confundării cu un alt tip de răspundere, ce ar presupune o executare specială, cum e cea din Codul muncii). În același sens sunt și dispozițiile art.139, ce prevede persoanele ce pot sesiza tribunalul pentru angajarea acestei răspunderi, ceea ce dovedește că se exclude confuzia cu o răspundere angajată în baza unui contract (fie că e vorba de răspundere contractuală sau materială) unde doar cocontractantul poate declanșa această acțiune.

Dacă am stabili că răspunderea în baza art.137 alin.(1) din Legea nr. 64/1995 republicată este una civilă delictuală, de ce are totuși o reglementare specifică față de cea consacrată în art.998-999 Cod civil?

Acțiunea în răspundere civilă delictuală de drept comun izvorăște din orice faptă ce a cauzat un prejudiciu(art.998 C.civ.), ilicitul delictual fiind generic, pe când acțiunea în răspundere civilă delictuală în baza art.137 are un dublu temei de fapt și anume starea de insolvență asociată cu săvârșirea uneia dintre faptele expres și limitativ enumerate de Legea nr.64/1995 republicată¹⁹.

Angajarea răspunderii civile delictuală de drept comun poate fi cerută doar de către persoana păgubită, pe când angajarea răspunderii speciale stabilită de legea insolvenței poate fi cerută doar de persoanele și instituțiile enumerate la art.139.

Față de răspunderea integrală atât pentru prejudiciul efectiv cauzat cât și pentru beneficiul nerealizat, prevăzut de răspunderea civilă delictuală de drept comun, răspunderea celor vinovați de ajungerea debitorului în insolvență este totuși limitată, neincluzându-se beneficiul nerealizat.

Pornind de la raportul de cauzalitate direct între faptă și prejudiciu cerut de răspunderea delictuală de drept comun, legea specială – a reorganizării și a falimentului - lasă stabilirea existenței raportului de cauzalitate la aprecierea judecătorului-sindic, care pornind de la prejudiciul prezumat teoretic, trebuie să observe legătura între una din faptele enumerate de art.137 alin.(1) și fenomenul obiectiv al lipsei de lichidități a debitorului.

În considerarea celor analizate mai sus, concluzia noastră este că natura juridică a răspunderii ce poate fi angajată în sarcina membrilor organelor de conducere a debitoarei, precum

și în sarcina oricăror persoane care „au contribuit” la intrarea în insolvență a debitorului fiind una **specială**, reglementată de Legea nr.64/1995 republicată.

Considerăm că s-a resimțit nevoia reglementării unei astfel de răspunderi speciale din motive practice deoarece ea urmează a fi angajată în cadrul procedurii reglementate de Legea nr.64/1995 modificată, ceea ce presupune o mare celeritate și dificultăți specifice.

Legea nr.64/1995 a suferit numeroase modificări de la apariția ei și până în prezent, dar în ce privește capitolul IV privind antrenarea răspunderii membrilor organelor de conducere, deși la prima vedere pare că a suferit modificări, în realitate observăm recorelări sau adăugiri determinate de modificările majore ale celorlalte capitole.

Plasarea acestui capitol IV din Legea nr.64/1995 republicată în planul secund al preocupărilor legiuitorului a generat și generează încă numeroase controverse și opinii diferite în rândul teoreticienilor și practicienilor în reorganizare și faliment.

Această observație ne îndreptățește să credem că subiectul tratat în această lucrare nu a constituit o preocupare majoră a legiuitorului, care în prezent are atenția focalizată asupra transformării legii românești într-una aptă și capabilă a norma efectele diverse ale unei economii de piață ce trebuie să se alinieze la standardele europene.

- ¹ R.Bufan, *Reorganizarea judiciară și falimentul*, Editura Lumina Lex, București, 2001, p. 13
- ² G. Piperea, *Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților comerciale*, Editura All Beck, București, 1999, p.186
- ³ J.P.Gastaud, *Le complement de l'insuffisance d'actif social*, Les petites affiches nr.83/1992, p.26
- ⁴ Gh. Piperea, *op.cit.*, p. 209
- ⁵ S. D.Cârpenaru și colaboratorii, *Societățile comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență*, Editura All Beck, București, 2002, p. 318
- ⁶ I. Schiau, *Regimul juridic al insolvenței comerciale*, Editura All Beck, 2001, p. 303
- ⁷ V. Pașca, *Unele considerații teoretice și practice privind răspunderea membrilor organelor de conducere ale societății comerciale supusă procedurilor reglementate de Legea nr.64/1995* Revista de drept comercial nr.2/2004, Editura Lumina Lex București, p. 26
- ⁸ S. D.Cârpenaru, *Drept comercial român. Ediția 5.*, Editura All Beck, București, 2004, p. 225; Elena Cârcei, *Societățile comerciale pe acțiuni*, Editura All Beck, București, 1999, p.285
- ⁹ Claudia Roșu, Maria Lavinia Tec, *Dreptul societăților comerciale*, Editura Mirton, Timișoara, 2004, p. 126
- ¹⁰ S. D. Cârpenaru, *op.cit.*, p. 233
- ¹¹ S. D. Cârpenaru, *op.cit.*, p. 235
- ¹² I.Schiau, *op.cit.*, p. 303
- ¹³ I.Turcu, *Falimentul-Actuala Procedură. Tratat. Ediția a V-a completată și actualizată*, Ed. Lumina Lex, București, 2005, p. 473
- ¹⁴ V. Zanfir, *Codul muncii comentat*, Editura Tribuna Economică, București 2004, p. 412
- ¹⁵ I. T. Ștefănescu, *Tratat de dreptul muncii, vol.I*, Editura Lumina Lex, București, 2003, p. 724
- ¹⁶ V. Popa, O. Pană, *Dreptul muncii comparat*, Editura Lumina Lex, București, 2003, p. 365
- ¹⁷ C.Stătescu, C.Bârsan, *Teoria generală a obligațiilor. Ediția a III-a*, Editura All Beck, 2002, p. 146
- ¹⁸ C.Stătescu, C.Bârsan, *op.cit.*, p. 147. Evident că, în spiritul dreptului comercial nu este necesară punerea în întârziere a cocontractantului.
- ¹⁹ V.Paşca, *op.cit.*, p. 28

ASPECTE PRIVIND PREVIZIUNEA ȘI PREVENIREA INSOLVENȚEI

Prof. dr. Rotaru Anton
Membru UNPRL, filiala Iași

Legitățile și mecanismele funcționării economiei de piață sunt manifestări obiective ale fenomenelor și proceselor economice și sociale. Necunoașterea și neluarea în considerație a unor asemenea manifestări și a consecințelor lor, au, mai devreme sau mai târziu, efecte negative asupra vieții și rezultatelor activității agenților economici care există și acționează pe piață. Orice erori sau fenomene negative din viața agenților economici se vor manifesta și reflecta imediat în rezultatele firmei, prin apariția de pierderi, insuficiența sau lipsa mijloacelor financiare și în final starea de insolvență.

În existența oricărui agent economic, ca urmare a acțiunii complexe a numeroși factori economici, tehnico - științifici și sociali, se manifestă mai mult sau mai puțin intens influențe importante asupra eficienței activității economice și asupra însăși existenței acestora. În acest sens, în evoluția oricărei unități economice pot să apară, datorită unor factori conjuncturali nefavorabili, momente și situații dificile, chiar critice, care condiționează, în mare măsură însăși existența firmei.

Un asemenea moment este starea de insolvabilitate la care un agent economic poate să ajungă. Insolvabilitatea este situația în care o unitate economică - denumită prin lege "debitor"- nu-și poate plăti datoriile. Cu alte cuvinte, debitorul se află în situația în care bunurile și mijloacele financiare de care dispune au o valoare mai mică decât totalitatea obligațiilor pe care le are față de terți.

În condițiile trecerii economiei românești de la economia centralizată la economia de piață, a apărut fenomenul încetării de plăți și de insolvență a tot mai mulți agenți economici. Reglementarea soluționării unui asemenea fenomen este prevăzută de Legea nr. 64/1995 rep. privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului. Legea a fost modificată și completată, ajungând la forma actuală care în mod cert va mai fi îmbunătățită, mai ales în ce privește simplificarea și celeritatea procedurii.

Scopul legii este instituirea unei proceduri pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvență, fie prin reorganizarea activității acestuia sau prin lichidarea unor bunuri din averea lui până la stingerea pasivului, fie prin faliment.

Legea nr. 64/1995 definește falimentul ca fiind acea stare a patrimoniului debitorului caracterizată prin incapacitatea vădită de plată a datoriilor exigibile cu sumele de bani disponibile. Cu alte cuvinte, insolvabilitatea este expresia unei crize cronice de mijloace de plată, care face dificilă sau chiar imposibilă continuarea activității debitorului și neplata la termen a sumelor datorate către terți (bănci, furnizori, organisme financiare și alți creditori).

În acest context, procedurile instituite de Legea 64/1995, au efect relativ scăzut, mai ales în ce privește reorganizarea, sub supraveghere judiciară, în sensul că un număr foarte mic de debitori supuși acestei proceduri s-au putut salva de la faliment.

Acest lucru se datorează unor cauze multiple și în special dificultății de a obține mijloacele financiare necesare, concomitent pentru plata datoriilor și pentru continuarea activității. Mai trebuie avuți în vedere și alți factori cum sunt: dotări tehnice depășite din punct de vedere al randamentelor tehnice, al consumurilor energetice și al calității produselor și serviciilor oferite pieții; folosirea unor tehnologii învechite și care impun costuri suplimentare; organizarea ineficientă a producției și a muncii; managementul deficitar și altele.

De cele mai multe ori debitorii care încearcă să se reorganizeze sfârșesc prin a-și încheia activitatea prin faliment.

În ce privește falimentul facem observația că procedurile aplicate duc la o prelungire, uneori nejustificată, a duratei dintre momentul deschiderii procedurii și respectiv cel al încheierii acestei proceduri. De asemenea, observăm că, în cele mai multe cazuri valorificarea averii (bunurilor) debitorului, nu permite să se acopere decât o mică parte a datoriilor, mai ales datorită unor cauze multiple, printre care menționăm: valorificarea bunurilor din averea debitorului se poate face - de regulă - la valori inferioare valorilor de piață sau chiar la valori de inventar; existența unor mari dificultăți în ce privește urmărirea și încasarea creanțelor pe care debitorul le are față de terți și altele.

Față de cele arătate mai sus, se pune problema dacă fenomenul insolvenței ar putea să fie previzionat și dacă da, cum ar putea fi prevenit.

Previziunea presupune posibilitatea de a sesiza la momentul oportun apariția unor situații critice sau evoluția viitoare a evenimentelor și fenomenelor care se vor produce în cadrul firmei și pe piață, pornind de la date cunoscute în prezent. Pe această bază se pot identifica cauzele și factorii care au dus la apariția unor situații critice pentru firmă și luarea unor măsuri de îndreptare a situației, respectiv prevenirea ajungerii în încetare de plăți.

Prevenirea apariției și dezvoltării stării de insolvență se poate realiza prin urmărirea și analiza continuă a situației economice și financiare a firmei, pe baza unor indicatori oferiiți atât de situațiile financiare ale întreprinderii, în special bilanțul contabil, contul de profit și pierderi și notele explicative, precum și indicatorii statistici care pot reflecta diferitele laturi ale activității și rezultatele economice ale firmei.

Analiza se va concentra asupra situației la un moment dat (analiza statică) precum și asupra evoluției unor indicatori pe o perioadă anterioară (analiza dinamică). Pe baza unei analize atente a unor asemenea indicatori se va putea identifica și previziona care sunt tendințele și direcțiile spre care evoluează activitatea firmei. Asemenea situații, dacă sunt constante, la un moment oportun, ar putea oferi soluții pentru a preveni apariția stării de insolvență și falimentului.

Un prim semnal de alarmă îl constituie momentul în care firma nu are lichidități pentru a efectua plățile pentru obligații curente, cum sunt: plata furnizorilor, plata salariilor și a

cyanmagentablack

impozitelor și contribuțiile către instituțiile financiare ale statului, nerambursarea la termen a ratelor unor împrumuturi bancare sau comerciale și altele.

În această situație este indicat a se calcula și analiza indicatori de lichiditate curentă și imediată. Astfel, indicatorul lichidității curente se calculează ca raport între activele curente și datoriile curente. Se consideră că mărimea acceptabilă a acestui indicator este în jurul valorii de 2 și că astfel asigură acoperirea datoriilor curente din activele curente. Se poate determina și indicatorul lichidității imediate raportând diferența dintre activele curente și stocuri la datoriile curente.

O valoare scăzută a acestor indicatori semnalează incapacitatea firmei de a satisface obligațiile față de terți și față de angajații proprii și impune o analiză temeinică a cauzelor care au dus la o asemenea situație și măsurile care se impun pentru înlăturarea lor. Neluarea la timp a unor măsuri adecvate poate să ducă la amplificarea și cronicizarea stării de lipsă de lichiditate.

O problemă importantă care trebuie urmărită și care poate determina o situație critică privind solvabilitatea firmei este legată de capitalurile proprii și cele împrumutate. Capitalurile proprii sunt constituite din capitalul social subscris și vărsat, rezerve din reevaluare, rezerve legale și statutare, profitul nerepartizat și cel al exercițiului curent și altele. Mărimea capitalurilor proprii este foarte importantă pentru gradul de sănătate al firmei și acoperirea imobilizărilor corporale și necorporale și pentru procurarea capitalului circulant care să asigure buna desfășurare a activității. De multe ori, capitalurile proprii au valori scăzute și nu acoperă decât parțial imobilizările corporale și necorporale, precum și necesarul de mijloace circulante.

Cu privire la capitalurile proprii o problemă gravă care apare și care trebuie să fie în atenția conducerii firmei este decapitalizarea. Decapitalizarea apare atunci când în loc de profit, activitatea firmei se încheie cu pierderi. De cele mai multe ori, pierderile produc decapitalizarea parțială sau chiar totală, atunci când pierderile depășesc capitalurile proprii.

O deosebită atenție pentru a asigura buna desfășurare a activității trebuie acordată aplicării corecte a politicii de angajare a împrumuturilor și mai ales de rambursare a acestora către creditori. Atunci când o întreprindere apelează la împrumuturi, consider că trebuie avute în vedere aspecte cum sunt: împrumutul să fie temeinic justificat și obținut la momentul oportun; costul împrumutului să fie acceptabil; folosirea surselor obținute numai pentru destinația pentru care au fost solicitate și altele.

Odată ce un împrumut a fost obținut și utilizat conform scopurilor pentru care a fost solicitat, debitorul trebuie să se preocupe pentru rambursarea la termenele stabilite a ratelor datorate.

O atenție deosebită trebuie acordată realizării unui grad echilibrat de îndatorare, altfel se poate ajunge la un grad ridicat de risc pentru firmă. Pentru a determina gradul de risc, se recomandă calculul și analiza a doi indicatori, respectiv indicatorul gradului de îndatorare și indicatorul privind acoperirea dobânzilor.

Indicatorul gradului de îndatorare, se calculează ca raport între capitalul împrumutat (credite cu termen de rambursare de peste un an) și capitalul propriu, înmulțit cu 100. O variantă a indicatorului este calculul prin raportarea capitalului împrumutat la capitalul angajat (capitalul împrumutat plus capitalul propriu) înmulțit cu 100. Acest indicator poate să pună în evidență gradul de risc atunci când are o valoare apropiată de 100 sau peste această limită și semnalează o situație de risc și eventuale dificultăți în rambursarea la termenele stabilite a ratelor împrumuturilor.

Împrumuturile sunt producătoare de costuri, uneori ridicate. Pe de o parte, aceste costuri provin din dobânzile normale, care sunt uneori suficient de ridicate, iar pe de altă parte, dacă ratele nu sunt plătite la termenele stabilite, se plătesc dobânzi penalizatoare, care măresc substanțial costurile împrumuturilor.

În acest sens se poate calcula indicatorul privind acoperirea dobânzilor, care determină de câte ori societatea poate achita

cheltuielile cu dobânda. Indicatorul privind acoperirea dobânzilor se calculează ca raport între profitul înaintea plății dobânzii și impozitului pe profit și cheltuielile cu dobânda. Cu cât valoarea acestui indicator este mai mică, cu atât poziția societății este considerată mai riscantă.

Problema care se pune este ca fiecare unitate să aibă o îndatorare echilibrată, împrumuturile să fie utilizate potrivit destinației și să contribuie la sporirea eficienței activității economice, reflectată în sporirea profitului. Creșterea necontrolată a gradului de îndatorare duce inevitabil la costuri suplimentare și spre încetarea de plăți.

O problemă deosebit de gravă, care apare în aproape toate firmele care ajung la starea de încetare de plăți, este neplata la termenele stabilite a impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate către bugetul de stat sau alte organisme ale statului. Subliniem în special neplata la termenele stabilite a impozitelor asupra salariilor și a contribuțiilor reținute la sursă, ceea ce constituie o abatere care vizează evaziunea fiscală. Există o practică nelegală și totodată păguboasă pentru firmă, aceea de a plăti către angajați veniturile de natura salariilor, fără ca în același timp să fie plătite impozitele și contribuțiile reținute de la angajați, precum și contribuțiile datorate de angajator. Este o soluție falsă și o modalitate nelegală de amânare a apariției stării de încetare a plăților și în același timp o creștere a datoriilor față de stat.

Probleme similare apar și în legătură cu neplata la termen a altor obligații față de bugetul și instituțiile statului, cum sunt: taxa pe valoare adăugată (TVA), impozitele și taxele locale și altele.

Sesizarea la timp a apariției incapacității de plată a sumelor care constituie datoriile către instituții și organisme ale statului sau față de terți trebuie să determine conducerea firmei să caute soluții pentru plata datoriilor respective.

Aspecte importante pot rezulta și din analiza naturii și structurii imobilizărilor corporale, în sensul că acestea trebuie să satisfacă unele cerințe precum: să fie adecvate profilului de activitate al firmei; să fie formate din mijloace tehnice moderne, bazate pe înaltă tehnologie; să asigure precizie ridicată, calitate superioară și consumuri energetice și materiale cât mai reduse, ș.a.

Pentru a sesiza la momentul oportun apariția și dezvoltarea unor fenomene și procese negative în evoluția activității și a existenței unei firme, este necesar să se procedeze și la o analiză în dinamică a unor indicatori. Neidentificarea la timp a unor manifestări negative, prin acumulare și amplificare în timp, va duce în mod cert la o stare economică și financiară precară a firmei și în final la insolvență.

Analiza comparativă cu privire la evoluția, de la o perioadă la alta, a activului și pasivului din bilanț, pe total și pe structură, poate să pună în evidență aspecte esențiale asupra stării economice și financiare a firmei, precum și tendințele ce se desprind cu privire la evoluția viitoare a acesteia. Pe aceasta bază conducerea societății trebuie să intervină cu anumite măsuri, care să asigure prevenirea apariției unor momente sau situații critice și evitarea încetării de plăți.

Indicii cu privire la starea de sănătate a firmei se pot obține și completa cu analiza unor indicatori economici cum sunt: mărimea și evoluția cifrei de afaceri; nivelul și creșterea productivității muncii; structura numerică și nivelul de pregătire profesională al personalului; nivelul și structura costurilor și altele.

Apreciez că, prin analiza atentă și continuă a diferitelor laturi ale activității firmei, se pot sesiza la timp momentele și situațiile critice care pot evolua spre o stare de încetare de plăți, și pe aceasta bază, să se ia măsuri de îndreptare a situației. Atitudinea conducătorilor societății, de analiză critică și prospectivă cu privire la starea și evoluția activității întreprinderii se poate baza atât pe sistemul propriu de evidență și analiză, cât și pe eventualii consultanți externi de specialitate.

Continuitatea activității și lichidarea societăților comerciale

Prof.univ.dr. Liliana Malciu, Prof.univ.dr. Nicolae Feleagă
Catedra de contabilitate internațională și informatică
financiară din cadrul ASE București

Viața unei societăți comerciale se derulează între creare, creștere, dezvoltare, intrarea în stare de dificultate și lichidare. Comportamentul cultural al unui atare organism social este diferit în diversele spații economice, la nivel mondial. El, comportamentul, depinde într-o măsură semnificativă de modelul de finanțare adoptat de întreprinderi. Unul va fi destinul unei întreprinderi americane care, în contextul dominației finanțării bursiere și închinării la „zeul investitor”, va viza performanța imediată, exprimată în special prin rezultatul pe acțiune (earning per share) și altul va fi crezul unei întreprinderi germane care, în bună coabitare cu instituțiile bancare, va urmări maximizarea constituirii de rezerve și minimizarea ratei îndatorării. Entitatea americană va urmări până la obstinență profitabilitatea și, atunci când aceasta va intra fără posibilitate de recurs într-o curbă descendentă, firma ar putea să fie segmentată economic și vândută „cu bucată”, fără regrete eterne, în timp ce entitatea germană va fi apărată de toți actorii - proprietari, familie, instituțiile de credit finanțatoare - pentru asigurarea perenității sale. În ce model de comportament s-ar plasa întreprinderea românească postdecembristă este greu de încadrat, riscând să-l proiectăm luând în calcul numeroasele variabile politice. Asumându-ne un astfel de risc, am pierde din profesionalism, fapt cu care nu vrem să ne jucăm. Poate, în scrierile noastre viitoare, vom accepta provocarea complexificării modelului cu adoptarea analizei fenomenelor politice care au brăzdat realitatea țării noastre, timp de un deceniu și jumătate, în lung și în lat.

Fredonarea în acorduri beethoveniene a finalului vieții unei întreprinderi nu se poate face fără o analiză a postulatului continuității activității (going concern).

Este cunoscut că o contabilitate modernă, mai ales cea care face apel la referențialul internațional, este tot mai prezentă în peisajul economic românesc după asimilarea reglementărilor Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 94, din februarie 2001. Referențialul are ca piesă hotărâtoare un cadru conceptual (accounting framework) numit și „Cadru de întocmire și prezentare a situațiilor financiare”, pe baza căruia sunt elaborate un număr important de standarde și interpretări (IAS-uri și, mai nou, IFRS-uri).

Componentele unui cadru conceptual se articulează în jurul a două ipoteze de bază:

Contabilitatea de angajamente

Pentru a satisface obiectivele lor, situațiile financiare sunt întocmite ținând cont de faptul că efectele tranzacțiilor și altor evenimente sunt contabilizate când acestea se produc (și nu când intervine plata sau încasarea de lichidități și de echivalente de lichidități). Tranzacțiile și alte evenimente sunt înregistrate în ceea ce înțelegem prin registre contabile și sunt prezentate în situațiile financiare ale exercițiilor la care se referă. Aceste situații financiare prezentate pe baza contabilității de angajamente informează utilizatorii nu numai despre tranzacțiile trecute, care implică ieșiri și intrări de

trezorerie, dar și obligații de plătit în viitor și resurse ce reprezintă lichidități de primit în viitor.

Continuitatea activității

Situațiile financiare sunt, în mod normal, întocmite conform ipotezei că o întreprindere se găsește în situația de continuitate a exploatării și că ea își va urma activitățile sale într-un viitor previzibil. Astfel, este de presupus că întreprinderea nu are nici intenția, nici nevoia de a pune capăt activităților sale, nici de a reduce în mod semnificativ mărimea acestor activități. Dacă nu există o atare intenție și o atare necesitate, situațiile financiare trebuie să fie întocmite pe o bază diferită.

Istoric, postulatul (ipoteza) continuității activității a apărut o dată cu dezvoltarea comerțului, a creditului și a afacerilor. Până în vremea Renașterii, întreprinderile erau create, cel mai adesea, pentru realizarea unor operații determinate în timp. Atunci când operația era încheiată, se calcula rezultatul ei, iar întreprinderea era desființată.

De asemenea, în vremurile mai vechi, existența întreprinderilor era legată de durata vieții proprietarilor ei.

În mod eronat, acest postulat a fost cunoscut și sub numele de „permanența întreprinderii”.

Apariția societăților pe acțiuni a condus la consolidarea conceptului de continuitate a exploatării.

Ipoteza continuității nu implică automat că întreprinderea va avea o viață nedefinită în timp sau permanentă. Ea presupune că întreprinderea va continua să existe o perioadă suficient de lungă, pentru ca planurile și activitățile prevăzute să poată fi realizate și ca angajamentele și contractele asumate să fie respectate.

De asemenea, se presupune că perioada de existență a întreprinderii va fi mai lungă decât perioada utilă de viață a activelor sale.

Existența postulatului continuității permite să se facă distincție, în bilanț, între activele pe termen lung și cele pe termen scurt.

Practica amortizării activelor corporale pe termen lung decurge și ea din acest postulat. Conceptul de amortizare presupune că întreprinderea va fi activă o lungă perioadă. În caz contrar, costul activului va fi considerat o cheltuială a anului achiziționării și, ca atare, el nu va fi capitalizat în bilanț, în vederea amortizării pe parcursul mai multor exerciții.

Dacă există dubii serioase asupra continuității exploatării, este preferabil ca pasivul să se prezinte în următoarea ordine: creditorii garantați, creditorii privilegiați, creditorii ordinari, acțiunile preferențiale și averea acționarilor ordinari.

Continuitatea exploatării este o ipoteză care conduce la evaluarea bunurilor, în funcție de utilitatea lor, presupunând că dimensiunea activităților întreprinderii se va menține fără o reducere sensibilă, într-un viitor previzibil. Ea implică deci analiza întreprinderii, ceea ce presupune fie confirmarea orizontului său economic în care intervin insuficiențe majore în activitate, fie afirmarea stării de necontinuitate.

Precizarea uneia sau a celeilalte situații are consecințe directe asupra metodelor de evaluare, verificarea postulatului realizându-se la închiderea exercițiului, cu ocazia inventarierii, altfel spus, înainte de întocmirea documentelor contabile de sinteză. Starea de continuitate sau de necontinuitate este judecată și afirmată de conducerea întreprinderii și de către organele de control al activității acesteia.

În caz de necontinuitate, evaluarea averii și, implicit, determinarea rezultatelor, se fac ținând cont de valoarea de utilitate a bunurilor; în caz de necontinuitate, se va recurge la alte valori decât valoarea de utilitate, numite în teorie și în practică **valori lichidative**.

Starea de continuitate a activității legitimează aplicarea a numeroase practici contabile, dintre care cele mai importante sunt: decuparea vieții întreprinderii în exerciții, etalarea unor cheltuieli asupra mai multor exerciții, utilizarea costurilor istorice în evaluarea averii etc.

Relația „continuitatea exploatării-prudență” este importantă pentru a ști gradul de „conservatorism” pe care întreprinderea trebuie să îl probeze în cele două situații: de continuitate sau de necontinuitate. Este cunoscut că, în cea de a doua, aplicarea prudenței este atenuată.

Continuitatea exploatării și aplicarea postulatului în cauză ar rămâne simplă fantezie teoretică, dacă ea nu ar fi susținută de criterii de apreciere, de o analiză a consecințelor contabile și de o abordare a evaluării în condiții lichidative.

Factorii care pot afecta capacitatea întreprinderii de a-și urmări activitatea sunt foarte diverși. Cele mai frecvente sunt dificultățile de ordin financiar, dar nu trebuie neglijate nici cele de ordin comercial, tehnic, social, reglementar, chiar politic.

Relevarea criteriilor nefavorabile relative la continuitatea exploatării poate să rezulte:

- din analiza conturilor anuale ale exercițiului curent și exercițiilor precedente, care pun în evidență o situație economică și financiară în curs de degradare;

- din conturile previzionale ale întreprinderii sau din datele previzionale ale unui sector de activitate (elemente ale contabilității de gestiune);

- din luarea la cunoștință a evenimentelor posterioare închiderii conturilor.

Plecând de la diferitele criterii de apreciere, analiza efectuată, cu ocazia întocmirii conturilor anuale, permite degajarea a trei tipuri de situații:

(i) nu există nici un risc sau incertitudine privind capacitatea întreprinderii de a-și continua activitatea într-un viitor previzibil;

(ii) există un anumit număr de riscuri și incertitudini, capacitatea întreprinderii de a continua activitatea depinzând de realizarea sau nerealizarea acestora;

(iii) ținând cont de diferitele elemente de apreciere, este foarte probabil ca întreprinderea să se găsească într-un viitor apropiat, în starea de incapacitate de a continua exploatarea.

Atunci când întreprinderea nu poate să continue exploatarea fie din intenția sa, fie din obligație, convenția contabilă de continuitate trebuie să fie abandonată: conturile anuale sunt prezentate în **valori lichidative**. O astfel de prezentare este relativ rară, deoarece trebuie să existe o cvasi-certitudine asupra încetării activității. O dată asigurată o atare certitudine, numai valorile lichidative pot oferi o imagine fidelă asupra poziției financiare, patrimoniului și rezultatului întreprinderii.

Principalele efecte ale abandonului convenției contabile de continuitate se referă la următoarele aspecte:

● **Efecte asupra celorlalte postulate și principii contabile:**

- **permanența metodelor** nu mai este aplicată, deoarece valorile lichidative sunt, cel mai adesea, diferite de costurile istorice, precum și din necesitatea înregistrării activelor și pasivelor latente, generate direct de încetarea activității.

- **independența exercițiilor** nu mai este nici ea aplicată, deoarece trebuie pus în evidență ansamblul de evenimente viitoare iminente: concedierea, impozitele generate de lichidarea întreprinderii, abandonul contractelor etc.

- **regula prudenței** continuă să fie respectată, dar cu un amendament: dacă ea se dovedește necesară pentru aprecierea datoriilor și cheltuielilor, precum și pentru determinarea plusurilor de valoare eventuale, aplicarea ei este atenuată, deoarece aceste plusuri de valoare trebuie contabilizate.

● **Efecte asupra evaluării activelor și pasivelor:**

- **principiul costurilor istorice** este abandonat: elementele de activ sunt constatate la valoarea lor de realizare, în timp ce pasivele sunt luate în calcul la valoarea actuală, ținând cont de datele de exigibilitate, adesea modificate.

- **principiul prudenței** trebuie să stea la baza evaluării: un plus de valoare nu se constată decât dacă el este sigur.

- **limitarea sumei valorii lichidative a fiecărui element la valoarea lichidativă globală** poate să se impună atunci când se procedează la o lichidare globală.

● **Efecte asupra informației contabile:** anexa trebuie să menționeze principiile și politicile reținute pentru evaluarea activelor și datoriilor și pentru aprecierea ansamblului riscurilor.

Ea relevă, totodată, motivele abandonării anumitor principii generale și influența acestui abandon asupra prezentării și evaluării conturilor anuale.

Bibliografie

N. Feleagă, Îmblânzirea junglei contabilității, Editura Economică, 1996

N. Feleagă, I. Ionașcu, Tratat de contabilitate financiară, volumul 1, Editura Economică, 1998

L. Malciu, Contabilitate aprofundată, Editura Economică, 2000.

DISPOZIȚII SPECIALE PREVĂZUTE DE LEGEA NR. 64/1995 ÎN CAZUL CONTRACTELOR DE COMISION ȘI CONSIGNAȚIE

Lector univ. dr. Florin Aurel Moțiu
Judecător – Curtea de Apel Timișoara

În legislația română actuală, procedura de drept comun aplicabilă persoanelor aflate în insolvență este reglementată prin Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului¹, căreia legiuitorul i-a adus modificări semnificative, la intervale regulate de timp, în 1997, 1999 și 2002, cea mai recentă dintre acestea intervenind în 2004, cu prilejul intrării în vigoare a Legii nr. 149/2004².

Legea 64/1995 stabilește două modalități principale aplicabile activității debitorului insolvent: reorganizarea judiciară, ce cuprinde reorganizarea întreprinderii și a activității debitorului, precum și lichidarea unor bunuri din averea debitorului, și falimentul. Pentru a fi subiect al acestei proceduri, debitorul este necesar să se găsească în stare de insolvență, constând în acea stare patrimonială a debitorului, caracterizată prin incapacitatea vădită de plată a datoriilor exigibile cu sumele de bani disponibile (art. 1 al. 2).

În capitolul III, secțiunea a III-a a Legii nr. 64/1995 este reglementată situația juridică a unor acte juridice ale debitorului supus procedurii de reorganizare judiciară și faliment, existând în art. 70 și 71 prevederi speciale privind situația contractelor de comision și de consignație.

În ceea ce privește contractul de comision, legea conține prevederi speciale numai pentru cazul în care comisionarul este în stare de insolvență.

Astfel, potrivit art. 70 din Legea nr. 64/1995 republicată, dacă un comisionar, care deține titluri pentru bunuri care urmează a fi primite ori pentru marfă, devine subiectul unei cereri introductive, comitentul va fi îndreptățit să-și ia înapoi titlurile ori marfa sau să ceară ca valoarea lor să fie plătită de către comisionar.

Comisionarul poate deci să devină subiect al unei proceduri de reorganizare judiciară sau faliment; în același timp, el poate să fie deținător al unor titluri pentru bunuri care urmează să fie primite sau al unor mărfuri, în baza contractelor încheiate cu terții în virtutea contractului de comision încheiat cu comitentul.

Deși în contractul cu terții comisionarul acționează în nume propriu, totuși contractul este încheiat pe seama comitentului, ceea ce justifică dobândirea bunurilor de către comitent direct de la terți, astfel că revendicarea acestor bunuri de la comisionar este justificată.

Art. 70 din Legea nr. 64/1995 protejează interesele comitentului, acesta având la dispoziție două opțiuni, care nu depind de administratorul judiciar sau lichidatorul desemnat pe seama debitorului. Astfel, pe de o parte, comitentul poate să opteze pentru recuperarea bunurilor în natură; această operațiune îi conferă siguranța recuperării valorii și este ușurată

de împrejurarea că, în privința mărfurilor, comisionarii din țara noastră nu au, de regulă, depozite proprii, marfa trecând direct de la vânzător la cumpărător³.

Pe de altă parte, el poate să formuleze cerere de declarare a creanței, în cazul în care optează pentru plata contravalorii mărfii, caz în care va avea calitatea de creditor chirografar. În aceste cazuri, de cele mai multe ori, el riscă să nu-și valorifice creanța și să nu primească nici o sumă de bani în urma distribuției de sume rezultate din lichidarea bunurilor comisionarului, având în vedere ordinea de prioritate prevăzută de art. 120 și 122 din Legea nr. 64/1995.

Legea nr. 64/1995 nu conține nici o prevedere specială pentru cazul în care comitentul este debitor în cadrul unei proceduri de reorganizare judiciară sau faliment, ceea ce înseamnă că se vor aplica dispozițiile legale comune în materie.

Astfel, mai întâi se va întocmi de către administratorul desemnat pe seama debitorului lista creditorilor comitentului, printre care figurează și comisionarul, apoi fiecare creditor va fi notificat asupra deschiderii procedurii împotriva debitorului și posibilitatea de a depune declarație de creanță, precum și asupra condițiilor de depunere a acesteia, termenul limită fiind stabilit de lege la 60 de zile de la data deschiderii procedurii. Comisionarul va trebui să depună la tribunal cererea de admitere a creanțelor în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, sub sancțiunea decăderii din drepturile prevăzute de art. 90 al. 1 din Legea nr. 64/1995⁴.

Declarațiile de creanțe sunt înregistrate într-un registru păstrat la grefa tribunalului, fiind prezumate valabile și corecte dacă nu sunt contestate de către debitor, administrator sau creditor. Administratorul desemnat va proceda la verificarea creanțelor și, ca urmare a verificărilor efectuate, va întocmi și înregistra la tribunal tabelul preliminar al creanțelor cuprinzând toate creanțele împotriva averii debitorului.

Dacă se formulează contestații la acest tabel de către debitor, creditor sau alte persoane interesate, acestea vor fi soluționate de către judecătorul-sindic, iar apoi administratorul va înregistra la tribunal tabelul definitiv al tuturor creanțelor, arătând suma, prioritatea și dacă creanța este garantată sau nu.

Dacă este incident în cauză unul din cazurile prevăzute de art. 106 din Legea nr. 64/1995, judecătorul-sindic va dispune, prin încheiere, intrarea în faliment a debitorului, desemnând un lichidator pe seama acestuia. Lichidatorul va întreprinde demersurile legale pentru întocmirea tabelului definitiv consolidat al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele admise împotriva averii debitorului, existente la data intrării în faliment,

precum și pentru lichidarea bunurilor din averea debitorului în vederea plății creanțelor admise în tabelul de creanțe.

Comisionarul este interesat, în această fază finală a procedurii prevăzute de Legea nr. 64/1995, să-și încaseze sumele datorate de către comitentul-debitor. Poziția sa este una privilegiată față de alți creditori ai comitentului, având în vedere privilegiul prevăzut de art. 386 Cod comercial în favoarea sa.

Astfel, în ceea ce privește plata sumelor de bani datorate de comitent comisionarului pentru cheltuielile făcute și pentru remunerația cuvenită, comisionarul poate exercita acest privilegiu, conform art. 387 din Codul comercial, asupra bunurilor comitentului pe care el le deține pentru executarea contractului de comision sau care se găsesc la dispoziția sa, în magazinele sale sau în depozite publice, sau pentru care el poate proba prin posesia legitimă a poliței de încărcare (documentul de transport) că i-au fost expediate.

Fiind vorba deci despre o creanță privilegiată, comisionarul va beneficia de aplicarea prevederilor art. 120 al. 1 pct. 2 din Legea nr. 64/1995, în sensul că sumele de bani obținute din vânzarea bunurilor debitorului afectate de acest privilegiu vor fi plătite direct comisionarului.

Mai mult, potrivit art. 120 al. 3 din lege comisionarul, ca și creditor garantat, este îndreptățit să participe la orice distribuire de sume, făcută înaintea vânzării bunului supus garanției lui. Bineînțeles, sumele primite din acest fel de distribuiri se scad din cele pe care el ar trebui să le primească ulterior, din prețul obținut prin vânzarea bunului supus garanției, dacă prin aceasta el ar primi mai mult decât ar fi primit dacă bunul supus garanției ar fi fost vândut anterior distribuirii.

În cazul în care sumele realizate din vânzarea bunurilor asupra cărora poartă privilegiul nu sunt suficiente pentru plata în întregime a creanțelor garantate, comisionarul va avea pentru diferență, potrivit art. 120 al. 2 din Legea nr. 64/1995, creanțe chirografare, care vor fi înscrise și plătite conform art. 122 pct. 8 din lege, comisionarul venind în concurs cu ceilalți creditori chirografari ai comitentului.

În caz de insolvență a consignatarului, consignantul va putea revendica bunurile date în consignație sau valoarea acestora. Consecințele supunerii consignatarului, în cursul executării contractului de consignație, la procedura reorganizării judiciare și a falimentului sunt prevăzute de art. 71 din Legea nr. 64/1995.

Astfel, potrivit art. 71 al. 1 din Legea nr. 64/1995, dacă un debitor deține marfă în calitate de consignatar sau orice alt bun care aparține altuia, la data înregistrării cererii introductive, a expirării termenului pentru contestarea cererii creditorilor de către debitor sau a respingerii contestației debitorului împotriva acestei cereri, proprietarul va avea dreptul să-și recupereze bunul, dacă este îngăduit așa ceva prin contract, în afară de cazul în care debitorul are un drept de garanție valabil asupra bunului.

În această situație proprietarul este în drept să-și recupereze bunurile, neputându-se considera că acestea aparțin averii debitorului doar pentru că se găseau în posesia acestuia la data deschiderii procedurii reorganizării judiciare și a falimentului reglementate de Legea nr. 64/1995⁵.

Acțiunea pentru restituirea bunului nu este o acțiune clasică de revendicare de drept civil, ci una specială, având în vedere că legea specială nr. 64/1995 instituie o procedură specială de revendicare, destinată să evite o îndelungată judecare pe calea dreptului comun și să asigure masa creditorilor contra fraudelor prin afirmarea dreptului lor de contestație⁶.

Această acțiune pentru restituirea bunului, reglementată de art. 55 din Legea nr. 64/1995, este o acțiune în revendicare specială, de drept comercial, bazată pe un raport juridic preexistent între consignant și consignatar, deci pe un drept de creanță, în timp ce acțiunea în revendicare de drept civil exclude

orice raport preexistent de obligațiuni și pune în discuție numai dreptul de proprietate al reclamantului⁷.

Dacă consignatarul are un drept de garanție valabil asupra bunului revendicat de consignant, judecătorul-sindic poate refuza cererea proprietarului de restituire a bunului. Acest drept de garanție se poate referi la un contract de gaj comercial, pentru garantarea executării unei creanțe pe care consignatarul o are față de consignant.

În situația în care, la începerea procedurii, marfa nu se află în posesia consignatarului și el nu o poate recupera de la deținătorul actual, consignantul-proprietar va avea dreptul de a-și înregistra creanța în tabelul de creanțe, cu valoarea pe care marfa o avea la acea dată (a declanșării procedurii).

În cazul în care consignatarul era în posesia mărfii la data începerii procedurii, iar ulterior a pierdut posesia, proprietarul va putea cere ca întreaga valoare a mărfii astfel cum este menționată în contract să fie înscrisă în tabelul de creanțe.

Prevederile art. 70 și 71 din Legea nr. 64/1995 se justifică prin specificul contractelor de comision și consignație, care sunt contracte de intermediere în care comisionarul sau consignatarul acționează pe socoteala comitentului sau consignantului, dar în numele lor propriu.

Întrucât acționează în nume propriu, drepturile și obligațiile din contractele încheiate de comisionar sau consignatar cu terții se nasc numai între aceștia și terți.

Totuși, deoarece comitentul sau consignantul sunt stăpânii afacerilor încheiate cu terții și având în vedere raporturile interne rezultate din contractul de comision, efectele reale ale acestor contracte se produc direct în patrimoniul comitentului sau consignantului.

Astfel, comisionarul sau consignatarul nu devin proprietari asupra mărfurilor aparținând comitentului sau consignantului, ceea ce justifică prevederile art. 70 și 71 din Legea nr. 64/1995 prin care comitentul (în cazul contractului de comision) și consignantul (în cazul contractului de consignație) beneficiază de o poziție privilegiată.

Note:

¹ Legea nr. 64 din 22 iunie 1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului a fost republicată în Monitorul Oficial nr.1066 din 17 noiembrie 2004

² Legea nr. 149/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, precum și a altor acte normative cu incidență asupra acestei proceduri a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 424/12.05.2004

³ R. Bufan, Reorganizarea judiciară și falimentul, Editura Lumina Lex, București, 2001, p. 244

⁴ Aceste drepturi sunt următoarele:

I. dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării creditorilor;
II. dreptul de a participa la distribuiri de sume în cadrul reorganizării și falimentului;

III. dreptul de a-și realiza creanțele împotriva debitorului sau a membrilor ori asociaților cu răspundere nelimitată ai persoanei juridice debitoare, ulterior închiderii procedurii, sub rezerva ca debitorul să nu fi fost condamnat pentru bancrută simplă sau frauduloasă ori să nu i se fi stabilit pentru efectuarea de plăți ori transferuri frauduloase

⁵ R. Bufan, , op. cit., p. 245

⁶ Tribunalul Ilfov, secția notarială, Sentința 544/1930, în Stelian Ionescu, Laurențiu Preutescu, Codul comercial român adnotat, București, 1934, p.663

⁷ Curtea de Casație, secția a III-a comercială, Decizia din 5 martie 1935, în Pandectele Române, 1936, III, p.14

CONCORDATUL JUDICIAR

(traducere)

Avocat Bernard Roland
Profesor supleant la Universitatea
din Mons-Hainaut (Belgia)

1. CONDIȚII

Înainte de legea din 1997 solicitantul unui concordat trebuia să se găsească în condițiile de faliment, adică în starea de încetare de plăți și incapacitatea de a returna creditul; în lipsa acestora, solicitarea nu se putea primi.

Era evident o absurditate; se aștepta ca pacientul să moară, pentru a începe să îl îngrijești.

Totuși, legiuitorul trebuie, în astfel de situații, să evite crearea de concurență neloială prin acordarea de facilități pe care le antrenează procedura de concordat, oricărei întreprinderi.

În prezent, concordatul poate fi acordat debitorului:

- dacă acesta nu poate temporar să-și plătească datoriile, sau
- dacă continuitatea întreprinderii sale este amenințată de dificultăți ce pot duce, într-un răstimp mai mare sau mai mic de timp, la o încetare de plăți.

Conceptul de discontinuitate corespunde celui de “going concern” (n.tr. continuitatea activității -concept care cere contabilității să reflecte starea afacerii, care se așteaptă a funcționa și în viitor) care caracterizează o întreprindere în regim normal de funcționare. Aceeași idee se regăsește în norma IAS 1 (“întreprinderea este în mod normal considerată ca fiind în activitate, ca și cum ar trebui să funcționeze și într-un viitor previzibil, admitându-se că întreprinderea nu are nici intenția și nici obligația de a se pune în lichidare sau de a reduce sensibil desfășurarea activităților sale”).

Legea contabilă belgiană (la fel, și în viitor, norma IAS 10, nr. 24) prevede că, în caz de discontinuitate:

- cheltuielile de constituire trebuie complet amortizate;
- imobilizările și activele circulante fac eventual obiectul amortizărilor excepționale sau al reducerilor de valoare suplimentară pentru a aduce valoarea contabilă la valoarea de realizare probabilă;
- provizioanele să fie constituite pentru a face față cheltuielilor inerente la încetarea activității, inclusiv pentru a acoperi costurile compensărilor acordate persoanelor disponibilizate.

Legea prezumă corect și de drept că condiția de discontinuitate este îndeplinită, că discontinuitatea întreprinderii este realizată, dacă pierderile au redus activul net la cel puțin jumătate din valoarea capitalului social. Acest criteriu corespunde art. 633 din codul belgian al întreprinderilor care impune ca în cazuri similare administratorii societăților să pună dizolvarea acestora pe agenda unei adunări generale extraordinare care să propună fie măsuri de redresare, fie lichidarea voluntară. Această dispoziție este comparabilă cu cea a art. 153 din legea română a societăților comerciale.

Legea precizează de o manieră expresă că, concordatul nu poate fi acordat decât dacă pasivul întreprinderii poate fi asanat și această redresare economică pare posibilă. De asemenea,

concordatul nu poate fi acordat debitorului dacă acesta este “în mod manifest de rea credință”, aceasta putând duce la excluderea întreprinderilor ale căror conducători au comis acte precum cele de corupție, detournări de fonduri, fraude fiscale, etc.

2. AMÂNAREA PROVIZORIE

Întreaga procedură a concordatului începe în mod necesar printr-o perioadă de observație numită amânare provizorie, cu o durată maximă de șase luni. În caz de concluzii pozitive la sfârșitul acestei perioade, amânarea definitivă poate fi cerută pentru doi ani.

Cine poate cere concordatul?

Numai debitorul și Parchetul pot introduce cererea de concordat. Deci, procedura nu poate să fie intentată nici din oficiu de către tribunal, nici de către un creditor. În practică, solicitarea este făcută aproape totdeauna de debitor.

Acesta anexează cererii sale:

- o prezentare a evenimentelor;
- o situație contabilă recentă;
- o simulare de evoluție contabilă previzionată, cel puțin pe următoarele șase luni înainte;
- o listă de creditori cu menționarea eventualelor privilegii și garanții;
- “proponeri concordatari”, adică măsurile estimate de debitor pentru redresarea situației sale (aceste propuneri nu sunt obligatorii, ele sunt din contra aproape totdeauna modificate în cursul procedurii).

Elementele astfel produse trebuie să permită concluzia privind o continuare posibilă a întreprinderii, chiar dacă, cum vom vedea mai departe, concordatul poate să se încheie în final prin trecerea activității la o altă persoană juridică (procedură de transfer de întreprindere). Solicitarea de concordat este examinată de tribunal, în prezența reprezentantului Parchetului, în 15 zile. Prin simplul efect al introducerii solicitării, executările silită sunt suspendate iar falimentul nu poate fi declarat înainte de audierea solicitării.

Hotărârea privind amânarea provizorie

La audierea fixată, sunt audiați debitorul, avocații săi, contabilii și alți experți. Parchetul își dă avizul și tribunalul ia o decizie foarte rapid, în general în aceeași zi sau cel mai târziu în câteva zile. Această audiere are adesea caracterul unui dialog de informare.

cyanmagenta black +

Simultan cu dezbaterile privind eventuala acordare de amânare provizorie, tribunalul poate cere debitorului să-și prezinte apărarea cu privire la o eventuală declarație de faliment. Această din urmă modalitate permite tribunalului să pronunțe imediat falimentul, în cazul în care respinge solicitarea de concordat, dar poate în același timp să respingă numai solicitarea de concordat.

Se constată diferențe importante între tribunalele din diferite arondismente; de exemplu Tribunalul Comercial din Bruxelles are o jurisprudență extrem de dură care nu lasă de loc speranță solicitanților de concordat, pe când tribunalele din regiunile industriale vechi (Mons, Charleroi și Liege) sunt mai receptive. Aceasta dă loc la fenomene de “forum shopping” curioase, de exemplu schimbări de sediu social a unor întreprinderi siderurgice mari din Bruxelles către Mons, pentru a beneficia de clemența locală.

Dacă tribunalul estimează că întreprinderea are șanse rezonabile de redresare, în orice caz la prima vedere, atunci:

- fixează durata amânării provizorii (perioada de observație) de maximum șase luni;
- numește unul sau mai mulți comisari de amânare;
- ordonă publicarea hotărârii în ziarul pe care le indică.

Tribunalul poate să prevadă ca administratorii întreprinderilor, care în principiu păstrează conducerea acesteia, nu pot îndeplini anumite acte decât cu autorizarea comisarilor de amânare. Comisarul de amânare nu are un rol de administrare a întreprinderii, ci numai de asistență și control. Conform legii, acesta trebuie să prezinte garanții de independență și imparțialitate. Trebuie să aibă experiență în materie de gestiunea întreprinderii și de contabilitate; trebuie, de asemenea, să respecte un cod deontologic și responsabilitatea sa profesională trebuie acoperită de o asigurare. Tribunalul poate desemna unele organisme publice sau private, care să fie agreate administrativ, pentru a asista întreprinderile în dificultate.

În practică, cel mai adesea sunt desemnați avocați (frecvent aceiași care sunt desemnați și administratori de faliment, ceea ce este discutabil) într-un colegiu al comisarilor de amânare, însoțiți eventual de revizori contabili de întreprindere, de experți contabili, sau de ingineri, conform tipului de activitate.

Efectul amânării provizorii

Principiul este că, în cursul amânării provizorii, toate datoriile și cheltuielile anterioare sunt “înghețate”; debitorul trebuie numai să plătească punctual cheltuielile curente din perioada de amânare și dobânda datoriilor anterioare. De exemplu, pentru credite bancare, rambursările de capital sunt suspendate, dar dobânzile trebuie să fie plătite. Trebuie de asemenea să continue plata salariilor, avocaților, ratelor de leasing, etc. În anumite cazuri excepționale, creditorii care estimează că prin concordat le este pusă în pericol creanța, pot obține prin tribunal garanții compensatorii, dacă debitorul este capabil de a le da. În ceea ce privește măsurile de executare silită, acestea sunt în mod egal suspendate, dar conservă un cadru de menținere (împiedicând deci vânzarea bunurilor).

Contractele în curs sunt menținute; în mod special, legea interzice aplicarea clauzelor contractuale ce prevăd rezoluțiunea contractului prin simplul fapt al obținerii concordatului. Teoretic, de exemplu, băncile nu pot denunța creditele pentru acest motiv; în practică, neutralitatea binevenită a băncilor trebuie să fie negociată amiabil, căci clauzele ce permit denunțarea creditului comportă un număr mare de ipoteze, atât de mare încât dacă banca vrea să ia o astfel de măsură, poate să o facă și sub alte pretexte. Pentru companii de asigurare și bănci, există reguli specifice ce prevalează punerea sub tutelă a acestor societăți prin organismele lor de control (în Belgia, Oficiul de Control al Asigurărilor și Comisia Bancară și Financiară).

Procedura declarării creanțelor

Creditorii trebuie să adreseze tribunalului o declarație de creanță în răstimpul fixat de hotărârea de acordare a amânării

provizorii. Eventualele privilegii trebuie să fie menționate. Apoi sunt una sau mai multe audieri de verificare a creanțelor după o procedură care nu este în mod fundamental diferită de cea aplicată în România.

Continuarea activității

Activitatea întreprinderii continuă în principiu în mod normal, sub supravegherea comisarilor de amânare, care, în practică, fixează ședințe periodice și solicită situații contabile la date destul de apropiate; de exemplu în fiecare lună trebuie să vegheze ca nici un “derapaj” să nu se producă în activitatea întreprinderii și în special ca aceasta să nu antreneze “cash-drain” (scurgeri de lichidități) care ar duce la “crearea unei găuri” în perioada amânării provizorii, ceea ce este susceptibil de a antrena responsabilitatea comisarilor de amânare care ar lăsa să se producă aceasta. Dacă comisarii de amânare constată un astfel de fenomen, ei pot cere tribunalului în orice moment revocarea amânării provizorii.

Această responsabilitate este mai grea decât ar părea la prima vedere, căci comisarii de amânare nu vor cere revocarea decât dacă răul a început deja să se producă; se ezită totdeauna să se compromită întregul plan de redresare al unei întreprinderi și de a merge către faliment pe motivul unei “pase rele” care se speră a fi de moment. Pe de altă parte, experiența arată că pregătirea juridică a partenerilor comerciali este în general destul de limitată și că mulți nu fac încă foarte bine diferența dintre faliment și concordat, ceea ce induce acestora un reflex de prudență, constând în neacordarea unor termene de plată, cerând plata în numerar; clienții ezitând să lanseze noi comenzi de teama că acestea nu vor fi executate pe motiv de declarare ulterioară a falimentului.

Se observă astfel că viața întreprinderii în regim de amânare provizorie este mai mult sau mai puțin dificilă după tipul de activitate: întreprinderea care se rezumă la a cumpăra și a revinde, sau desfășoară o serie de operațiuni instantanee, se confruntă cu mai puține dificultăți decât întreprinderea industrială unde activitatea se desfășoară în timp, și chiar dacă clientul este dispus să continue comenzile, corectitudinea comercială, chiar voința de a nu comite o infracțiune penală, îl poate face (pe debitor) să ezite în acceptarea anumitor comenzi care nu trebuie executate decât câteva luni mai târziu, în special dacă acceptarea comenzii este însoțită de facturarea unui acout important. De exemplu, o societate care face bucătării echipate complet, în general, lucrează cu prefinanțarea unei părți importante din operațiuni, de către client, (adesea 40 sau 50%), acoutul permițându-i să cumpere, fără credit-furnizor, elementele de bucătărie de la producător. A accepta comanda și a primi un acout la un moment când garanția de bună execuție este improbabilă, poate constitui escrocherie, pentru care și comisarul de amânare poate fi co-autor dacă a fost informat pe deplin. De asemenea, ne putem gândi la exemplul piețelor de lucrări la termen de 1 sau 2 ani, pentru care trebuie constituite garanții bancare, etc.

Toate aceste motive ne fac să nu abuzăm de durata aparent lungă a amânării provizorii.

Planul de redresare

Redactarea planului de redresare este “marea afacere” a concordatului. Elaborarea sa poate fi foarte simplă în cazuri de dificultate mică, precum cele ale unui impas momentan de trezorerie.

Dacă întreprinderea întâmpină dificultăți conjuncturale sau structurale mai complexe, această muncă se poate dovedi extrem de complicată, de exemplu prin necesitatea de a găsi acordul prealabil al diverșilor parteneri strategici precum băncile, parteneri industriali, clienți principali, etc. Diversitatea cazurilor ar putea fi abordată în dezbateri, dar este imposibil de a intra în detalii.

În toate cazurile, planul de redresare trebuie să fie rezultatul muncii comune a debitorului și a comisarului de amânare.

Planul cuprinde două părți: partea descriptivă și partea prescriptivă.

Partea descriptivă trebuie să conțină o analiză precisă a situației întreprinderii și să expună gravitatea și natura dificultăților care sunt la baza situației existente.

Partea prescriptivă este mai importantă căci aici sunt conținute obligațiile juridice. Acestea conțin într-o manieră generală măsurile de luat pentru a liniști creditorii, menționează creditele indispensabile pentru a menține derularea activității și mijloacele necesare întreprinderii pentru a asigura redresarea sa.

“Minimum minimorum” pe care trebuie să-l conțină acest plan constă în ceea ce este prevăzut pentru a plăti creditorii, în ipoteza în care creanța este anterioară concordatului, deoarece creanțele posterioare trebuie plătite integral și imediat. În practică, planul conține în general eşalonarea plăților anumitor creditori sau a totalității acestora (cu excepția fiscoului) și/sau renunțarea parțială a creditorilor. O altă modalitate uzitată este transformarea în capital a creanțelor, ceea ce echivalează economic cu o renunțare, dar poate prezenta o aparență mai elegantă din punct de vedere contabil.

Exceptând cazurile în care concordatul dă loc unei concurențe controversate (situație care impune exprimări asupra privilegiilor) este sigur că tratamente diferențiate a categoriilor de creditori pot fi prevăzute pentru rațiuni economice relativ obiective, dar a căror legalitate va fi în definitiv apreciată de tribunal. Astfel, este permis de a propune rambursarea a 100% din creanțele inferioare unei anumite sume, și a numai 50% din creanțele superioare sumei respective sau chiar un sistem progresiv în tranșe; de asemeni, rambursarea preferențială a anumitor parteneri strategici, de exemplu, a sub-contractorilor a căror colaborare se va dovedi indispensabilă în continuarea activității.

În practică, este recomandat să se stabilească un tablou recapitulativ conținând ansamblul creditorilor și indicând clar rezolvarea care le este propusă. În ceea ce privește creanțele de natură fiscală, art. 172 din Constituția belgiană interzice exceptările de la impozit neprevăzute de lege și nu permite amputarea acestor creanțe, dar eşalonarea plății lor pe maxim 18 luni este posibilă numai dacă este prevăzută de concordat. Biroul de Asigurări Sociale a susținut asimilarea creanței sale cu creanțele de natură fiscală, teză care a fost respinsă de jurisprudență, de maniera că acest tip de creanță poate să facă și obiectul renunțării.

Partea prescriptivă a planului poate avea un conținut în realitate foarte larg și poate să prevadă orice măsuri de natură a favoriza redresarea întreprinderii. De exemplu, se poate prevedea o modificare a acționariatului societății concordatate sau chiar o schimbare în conducere sau administrare. În cazuri similare, o convenție a acționarilor sau asociațiilor va fi semnată în paralel cu stabilirea planului de redresare ce va fi depus sub condiția suspensivă a aprobării acestuia de către creditori și tribunal.

Modificarea regimului amânării provizorii

În orice moment al amânării provizorii, condițiile acesteia (de exemplu, autorizațiile cerute comisarilor de amânare) sau chiar revocarea amânării provizorii pot fi cerute nu numai de Parchet sau debitor (foarte teoretic în acest caz) dar și de comisarii de amânare (cazul frecvent) sau chiar de cei interesați. Concret, comisarii de amânare cer revocarea concordatului când nu mai cred în redresarea posibilă a întreprinderii sau chiar când întreprinderea nu mai își acoperă cheltuielile curente (cazul frecvent).

Orice solicitare de revocare a amânării este examinată la o audiere în cursul căreia eventuala situație de falit a debitorului este și ea examinată. Chiar dacă amânarea provizorie este revocată, debitorul trebuie să fie audiat în special asupra mijloacelor pe care le are de a se apăra asupra condiției de falit. În practică, evitarea acestei situații este dificilă, deoarece, prin ipoteză, întreprinderea este în dificultate.

3. AMÂNAREA DEFINITIVĂ

Hotărârea care acordă amânarea provizorie va fixa în mod normal și data audierii în care va fi examinat planul de redresare sau de amânare definitivă.

Toți creditorii care au trimis declarațiile lor de creanță în termenul fixat, primesc o convocare individuală de la tribunal, pentru a se prezenta la audiere, a-și face cunoscute observațiile și a vota asupra acordării amânării. Creditorii care nu și-au declarat creanțele sau le-au declarat tardiv, nu le pierd, dar vor fi excluși de la vot. Această din urmă modalitate este relativ importantă, căci există creditori “ostili” sistematic, precum administrațiile fiscale sau Asigurarea Socială (care votează totdeauna contra concordatului) dar și anumiți creditori, mai curând sistematic “prietenoși”, precum băncile, fără acordul cărora un plan de redresare este greu de conceput sau anumiți furnizori care votează aproape totdeauna în favoarea concordatului. Este foarte important ca aceștia din urmă să-și declare creanțele în termenul prevăzut pentru a putea vota în mod util.

Înainte de audiere, planul de amânare definitivă este depus la dosarul procedurii și toți creditorii pot avea acces la acesta. Este o politică bună din partea debitorului de a se adresa în mod individual creditorilor sau cel puțin creditorilor principali, pentru a se asigura de voturile lor. Știind că multor creditori le repugnă să se deranjeze sau să mandateze un avocat pentru audiere, este o practică curentă ca avocații debitorului în concordat să solicite acordarea unei procuri pentru a vota în favoarea concordatului în numele unuia sau a altuia din creditori.

În ziua fixată pentru audiere sau în care se decide asupra amânării definitive, tribunalul comercial audiază debitorul, creditorii care se prezintă, parchetul și comisarul de amânare.

Acordarea amânării definitive depinde de două condiții: un vot favorabil al creditorilor și o decizie de aprobare a tribunalului comercial care trebuie să verifice respectarea anumitor cerințe legale. Amânarea definitivă nu poate fi acordată până când nu este confirmată de mai mult de jumătate dintre creditorii care au făcut declarație de creanță și care reprezintă mai mult de jumătate din valoarea creanțelor. Trebuie verificat, în primul rând, numărul creditorilor care au făcut declarația de creanță și care trebuie să fie majoritari numeric, apoi trebuie verificat dacă această majoritate este mai mare de jumătate din valoarea creanțelor admise la pasiv (majoritate valorică).

Dacă acest vot este favorabil, tribunalul trebuie să verifice dacă debitorul prezintă “garanții necesare privind probitatea”, noțiune lăsată la aprecierea tribunalului, precum și dacă planul de amânare definitivă nu conține prevederi care să contravină unor dispoziții legale (de exemplu, încălcarea unei dispoziții fiscale sau a unor dispoziții de drept social). Tribunalul poate în acest timp, dacă estimează încălcarea anumitor dispoziții legale importante, să refuze omologarea concordatului, dar, în nici un caz, el nu poate înlocui planul propus de debitor.

Hotărârea

Cel târziu în 15 zile de la audierea asupra amânării definitive, tribunalul emite hotărârea.

Dacă hotărârea este favorabilă amânării definitive, va fi publicată în ziarele indicate de tribunal. În cursul amânării definitive, tribunalul poate acorda în cazuri speciale, o prelungire de 12 luni a amânării definitive.

Planul votat de creditori și aprobat de tribunal este obligatoriu pentru toți creditorii, chiar și pentru cei care au votat împotriva sau s-au abținut.

Executarea amânării definitive

În cursul executării amânării definitive, buna funcționare a concordatului continuă să fie controlată de comisarul de amânare care poate totodată să ceară revocarea în orice moment.

Plățile către creditori pot fi făcute și prin intermediul comisarului de amânare.

În anumite cazuri, tribunalul poate modifica planul de redresare în baza unor elemente justificate și care apar în cursul executării, fiind în interesul debitorului sau în cel al creditorului.

Sfârșitul amânării definitive

Dacă planul de redresare a fost normal executat, cu o lună înainte de expirarea termenului de amânare definitivă comisarul de amânare trebuie să stabilească și să depună un raport final privind executarea planului. Dacă nu există probleme, tribunalul pronunță sfârșitul amânării definitive și descarcă de responsabilitate comisarul de amânare.

4. TRANSFERUL ÎNTREPRINDERII

Se poate întâmpla ca, fără ca falimentul să fie oportun, întreprinderea să nu aibă speranța de a continua sub aceeași formă, ca persoană juridică.

Poate fi cazul, de exemplu, când viitorul întreprinderii este afectat de litigii foarte importante cu durată imprezvizibilă, ca de exemplu litigiile în materie fiscală, de asigurări sociale sau chiar de mediu. Mărirea pasivelor de suportat în cazul unor decizii nefavorabile în aceste litigii nu permite, în practică, efectuarea de investiții normale în întreprindere.

Procedura de concordat prevăzută de legea belgiană din 1997 prevede un astfel de caz, oarecum "o cale de scăpare": transferul întreprinderii. Este vorba concret de transferul totalității activității, sau a unei ramuri din societatea concordatară, către o altă persoană juridică (sau chiar către una fizică). În dreptul belgian, o astfel de operație este asimilată cu o vânzare a fondului de comerț, atât din punct de vedere fiscal, cât și din punct de vedere civil.

Procedura este relativ simplă: comisarul de amânare trebuie să obțină de la tribunal autorizarea de a proceda la concordat prin această metodă; modalitățile de transfer trebuie să prevadă punerea în condiții de concurență a diferiților ofertanți potențiali, pe calea publicității.

Acest transfer trebuie votat de către creditori și omologat de tribunal. Maniera în care va fi repartizat prețul de transfer trebuie să fie clar indicată creditorilor înainte de vot. Se întâmplă, în anumite proceduri, ca ofertanții să vină să-și apere oferta până la stadiul de dezbateri la tribunal, cu drept de recurs împotriva hotărârii de omologare. Regimul acestei operații este larg jurisprudențial, deoarece legea nu îi consacră decât un singur articol (art. 41). Această dispoziție prevede totodată că trebuie ținut cont nu numai de menținerea activității economice, dar în mod egal de menținerea unui anumit nivel de forță de muncă.

În practică, și chiar dacă legea nu prevede, comisarii de amânare au tendința de a propune repartizarea prețului de transfer ținând cont de regulile concursului dintre creditori și de privilegii, ca în materia lichidării sau a falimentului.

Ca totdeauna, acest tip de concordat este bine adaptat la anumite tipuri de activitate și mai puțin adaptat la altele, putându-se utiliza ușor pentru o întreprindere de tip comercial ce dispune de un bun vad comercial, de preferință cu acordul comanditarului (furnizorului de fonduri) pentru a transfera contractul de locație al unei societăți la alta. Procedura este mult mai puțin adaptată la unele întreprinderi care au contracte pe termen lung, la care transferul nu sunt automate și în mod special, atunci când trebuie respectată procedura de ofertă publică..

APRECIERE CRITICĂ

De la intrarea în vigoare a noii legi privind concordatul la 01.01.1998, s-a constatat, în primul an, reușita a 20 de proceduri de concordat, cifră care a urcat la maxim 50 în fiecare din anii următori. Scopul legiuitorului era de a vedea progresiv

concordatul înlocuind falimentul. Or, din păcate, numărul de falimente a rămas aproape la fel (puțin peste 7 000 pe an).

Această lege este în același timp de o mare suplețe și constituie un instrument juridic util adaptat la numeroase situații, cu excepția cazului în care majoritatea pasivului este reprezentată de datorii fiscale sau către asigurări sociale (creditori ostili care votează aproape întotdeauna împotriva) sau când intervine reaua credință sau anumite manopere frauduloase.

Cauzele esențiale ale acestui eșec sunt după părerea noastră următoarele:

În primul rând, trebuie să constatăm lipsa de cultură juridică a populației în general și chiar a actorilor economici, chiar profesioniști, precum băncile, care nu fac încă diferența între concordat și faliment. Impactul psihologic al celor două proceduri este foarte apropiat, pe când conținutul lor real este foarte diferit.

Al doilea motiv, în parte legat de primul, este marea reticență a actorilor economici și a consilierilor lor (avocați, consilieri juridici, experți contabili și fiscali, etc.) de a recomanda această procedură și, din partea debitorului, de a lua decizia de a recurge la aceasta în timp util.

În general, se constată că măsurile de restructurare sunt aproprie totdeauna întreprinse prea târziu față de momentul ideal; este vorba evident de deciziile dificile.

Consecința este că întreprinderea este deja total sau parțial devalizată când se ajunge să se ceară oficial concordatul. Or, aceasta este departe de a fi o procedură puțin costisitoare; ea necesită intervenția experților și consilierilor care trebuie să-i consacre multă muncă; în caz de succes inițial al procedurii, onorariile comisarilor de amânare trebuie și ele acoperite. Pe de altă parte, cel puțin până la aprobarea planului de amânare definitivă, întreprinderea este susceptibilă de a trebui să plătească imediat ceea ce plătea înainte într-un termen de plată consimțit de furnizori, ținând cont că exigențele de trezorerie pentru acest tip de situație sunt foarte grele. Chiar în cursul procedurii, este frecvent ca șeful întreprinderii și/sau comisarul de amânare să se descurajeze astfel încât tribunalul este pus în situația de a pronunța revocarea amânării.

Am spus mai sus că perioada de amânare provizorie este un "paradis artificial" (foarte relativ după cum s-a văzut). Perioada de amânare definitivă este orice, în afara unui paradis; întreprinderea trebuie nu numai să asigure rentabilitatea sa curentă, dar în egală măsură să asigure și executarea amânării definitive, adică plățile, chiar eșalonate, ale datoriiilor din trecut. Trebuie deci o rentabilitate foarte semnificativă și o sănătate robustă pentru a face față unei asemenea sarcini.

Când anumiți ofertanți externi sunt interesați, se constată adesea o tactică din partea lor constând din așteptarea falimentului sau cel puțin transferul întreprinderii, de preferință într-un concordat în curs de executare; ei speră astfel să poată efectua o preluare la prețul cel mai jos posibil, ceea ce nu este totdeauna un bun calcul, căci impactul psihologic și comercial al acestei proceduri poate fi dezastruos, mai ales dacă procedura se lungeste.

În ceea ce privește persoanele fizice, noua lege asupra falimentului a prevăzut o dispoziție asupra "scuzabilității" care, la închiderea falimentului, constă în liberarea debitorului de toate datoriile sale dacă este de bună credință. Această dispoziție nu este practic niciodată aplicată la societăți, dar adesea persoanelor fizice, cu toate că pentru cele din urmă, alegerea procedurii de faliment poate fi oportună, cel puțin în aparență.

În concluzie, dacă noul concordat belgian aduce un element util la ansamblul procedurilor de insolvabilitate, impactul său rămâne marginal; celelalte proceduri de reorganizare (amiabilă, prin lichidare sau prin faliment) rămân pertinente, fără ca o regulă generală sau o "soluție miraculoasă" să poată fi prezentată.

București 21 aprilie 2003

REORGANIZAREA JUDICIARĂ – REMEDIU CREDIBIL PENTRU STAREA DE INSOLVENȚĂ?

Av. drd. Ana Irina Șarcane
Membră UNPRL, filiala București

Acest articol își propune să aducă în discuție un număr de dileme privind modul în care procedura prevăzută de Legea nr.64/1995 („Legea 64”) facilitează sau dimpotrivă îngreunează reintegrarea în circuitul economic a comerciantului supus procedurii sau, după caz, a activelor deținute de acesta. Se dorește astfel ca o invitație la dialog pe o temă care ridică practicienilor mai multe întrebări decât răspunsuri.

Definiția insolvenței suferă ea însăși de lipsă de claritate. Așa cum se prevede în art. 1 alin (2) din Legea 64 insolvența este starea patrimonială caracterizată prin incapacitate **vădită** de plată a datoriilor exigibile cu sumele de bani **disponibile**.

Măsura în care incapacitatea este sau nu vădită este o chestiune de fapt care rămâne a fi apreciată de instanță pe baza probelor depuse de regulă de debitorul care contestă incapacitatea de plată. Aceste probe nu reflectă întotdeauna starea patrimoniului, așa încât soluția poate suferi de imprecizie. Cu mult mai pertinentă ar fi stabilirea unor indicatori care să ducă la cuantificarea precisă a gradului de insolvență („benchmarking”).

Cât privește sintagma „sumele de bani disponibile” semnificația acesteia poate îmbrăca mai multe forme și deci este o altă sursă de dispută. Se poate interpreta că semnifică: numerarul existent în bancă, sumele care pot fi accesate prin creditare, activele care se pot transforma ușor în lichidități (de exemplu acțiuni tranzacționabile pe o bursă).

Desigur, pentru a decide cu privire la starea de insolvență, art. 1 alin (2) din Legea 64 se coroborează cu art. 32 alin (1) sau art. 36 alin (1), după caz. Art. 32 alin (1) introduce obligativitatea pentru debitor de a cere declanșarea procedurilor prevăzute de Legea 64 în termen de 30 de zile de la apariția stării de insolvență, sancțiunea pentru nerespectarea acestei prevederi fiind cea prevăzută de art. 141 alin (1) – bancruta simplă. Așa cum am arătat însă, inexistența unor criterii precise de stabilire a

insolvenței lipsește de eficiență această obligativitate.

Admițând că procedura a fost declanșată în mod corect și la timp, ce șanse are un debitor să beneficieze de un plan de reorganizare față de prevederile Legii 64? Sunt prevederile legii de natură să îl încurajeze sau sunt mai degrabă elemente de disuasiune?

Supraviețuirea în perioada suspectă

Pentru a beneficia de o șansă rezonabilă de reorganizare, în special din punct de vedere al reputației și credibilității, în perioada așa-zis „suspectă”, preliminară a procedurii, activitatea debitorului ar trebui să se desfășoare cât mai aproape de normalitate, pe formula *business as usual*.

Din păcate această perioadă în care debitorul trebuie să supraviețuiască în condiții dificile este destul de lungă – cel puțin cinci luni dacă planul este propus de debitor și cel puțin șase luni dacă planul este propus de creditor.

Lungimea perioadei este determinată de:

- Eventualul recurs al debitoarei la sentința de deschidere a procedurii
- Înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor = 60 zile de la deschiderea procedurii
- Verificarea acestora și afișarea tabelului preliminar al creanțelor = 30 zile de la termenul limită pentru înregistrarea cererilor
- Definitivarea tabelului creanțelor = 30 zile de la afișarea tabelului preliminar
- Depunerea planului de reorganizare:
  - de către debitor, cel mai târziu la momentul definitivării tabelului creanțelor
  - de către administrator și/sau comitetul creditorilor în maximum 30 zile de la afișarea tabelului definitiv al creanțelor
- Admiterea planului de către judecătorul-sindic = 20 zile de la înregistrarea planului la tribunal

- Convocarea adunării creditorilor în vederea votării planului = în 30-45 zile de la admiterea planului

- Confirmarea planului votat = 15 zile de la exprimarea votului

Chiar și aceste termene sunt, în practică, adesea depășite, acordându-se prorogări, justificate sau nu, care pot menține debitoarea în perioada „suspectă” ani de zile.

Lungimea considerabilă a intervalului de timp dintre momentul deschiderii procedurii și momentul votului asupra planului de reorganizare poate fi dăunătoare reușitei planului datorită reținerii manifestate de către creditorii și clienții în continuarea relațiilor comerciale cu debitorul aflat în procedură.

Succesul planului de reorganizare depinde de abilitatea societății debitoare de a traversa perioada „suspectă” prin menținerea relațiilor pozitive cu grupurile de interese, care poate fi afectată de incertitudine. Grupurile de interese sunt constituite din clienți, furnizori și finanțatori.

Menținerea debitorului în portofoliul de furnizori semnifică este măsura unei bune relații cu grupul de interese al clienților.

Cu privire la furnizori, se pot negocia diferite forme de garantare a plăților sau chiar plata la livrare pentru menținerea relațiilor cu aceștia.

Pentru menținerea relației cu finanțatorii și, totodată, asigurarea capitalului de lucru, se poate opta pentru prelungirea liniilor de credit sau scontare.

Importanța transparenței față de creditorii (bancari, bugetari și comerciali), clienții și acționarii nu trebuie subestimată deoarece deteriorarea relațiilor cu grupul de interese poate împinge debitorul în faliment.

Tot în această perioadă de supraviețuire se pune problema identificării actelor și operațiunilor curente, dat fiind că articolul 52, coroborat cu art. 49 alin

(1) din Legea 64 sancționează cu nulitatea orice acte, operațiuni și plăți care nu se încadrează în condițiile obișnuite de exercitare a activității curente. Formularea articolului 52 este de altfel una din slăbiciunile legii deoarece pentru o sancțiune atât de drastică – nulitatea – s-ar fi convenit o definiție clară a operațiunilor curente sau, din contră, a celor care ies în afara acestora.

Modul de continuare al activității și a relațiilor comerciale cu comunitatea de afaceri, reglementat de art. 52, ridică următoarele tipuri de probleme:

Creditori bancari

Ce tipuri de credite se pot încadra în “operațiuni curente”? Sunt considerate operațiuni curente relațiile de creditare destinate finanțării necesarului de capital de lucru (credite curente pe termen scurt) doar dacă au fost în sold la deschiderea procedurii sau și dacă au fost contractate ulterior?

Modificarea clauzelor contractelor de credit se face cu consultarea creditorilor? Cum se coroborează art. 67 alin (3) din Legea 64 cu art. 52?

Costurile financiare ale creditelor sunt aferente “activității curente”?

Creditori comerciali

Se consideră furnizori curenți numai cei identificați în sold în contabilitatea debitorului la momentul deschiderii procedurii?

Diferența dintre ciclul de fabricație și ciclul aprovizionărilor cu materii prime și materiale poate conduce la neidentificarea în soldul de la deschiderea procedurii a unor furnizori esențiali pentru continuarea activității debitorului.

Decizia realizării acestor “operațiuni curente” cu creditorii bancari și comerciali poate conduce la diferențe importante între structura creanțelor la momentul deschiderii procedurii și tabelul creanțelor.

Creditorii în „perioada suspectă”

Informațiile relevante despre creditori în această perioadă sunt limitate la cele provenind din declarațiile de creanță. Interesul individual al fiecărui creditor nu poate fi cunoscut în această perioadă, rolul judecătorului-sindic fiind astfel potențat.

Desigur, tabelul definitiv al creanțelor, realizat conform art. 88 din Legea 64, este baza votului pentru planul de reorganizare. Acest tabel reflectă situația obligațiilor în sold la data deschiderii procedurii.

Pe de altă parte, în timpul „perioadei suspecte”, în cazul unei intenții ferme de reorganizare, creditorii curenți la acea dată a deschiderii procedurii vor fi fost

probabil achitați – dată fiind importanța lor pentru susținerea reorganizării – iar alți creditori este posibil să fi apărut în sold datorită activității curente. De asemenea, este posibil ca să fi avut loc o renegociere a contractelor de credit.

Așadar care mai este relevanța tabelului definitiv al creanțelor pentru votarea planului de reorganizare? Spre deosebire de situația în care circumstanțele cazului dictează declanșarea falimentului, în cazul existenței intenției de reorganizare, afacerea continuă, în mod ideal, cum am arătat, fără sincope majore față de perioada anterioară cererii introductive. Continuând afacerea creanțele sunt „în mișcare”. Înghețarea acestora la momentul deschiderii procedurii poate duce la situația illogică în care planul va fi votat de creditorii care nu sunt neapărat interesați de evoluția și reușita planului de reorganizare. Practic este posibil ca alte categorii decât cele afectate de plan să fie puse în situația de a vota.

O situație aparte între categoriile prevăzute a vota planul este cea a creditorilor bugetari în sensul că aceștia nu pot negocia reducerea creanțelor altfel decât pe calea legii speciale, conform art. 92 alin (6) din Legea 64. Pe de altă parte art. 92 alin (7) prevede calcularea în continuare a penalităților pentru acest tip de creanțe. În absența unor prevederi exprese în Codul fiscal, care este legea specială în materie cu privire la creanțele bugetare, este evident că de fapt art. 92 alin (6) nu are aplicabilitate și deci creditorii bugetari nu pot fi defavorizați în sensul legii.

Absența consecvenței legii cu privire la definirea creditorilor chirografari se reflectă și în votarea planului. Astfel, art. 99 alin (5) pct. f) din Legea 64 prevede că una din categoriile de creanțe ce votează este cea a creditorilor chirografari. Pe de altă parte, art. 122 pct. 8 prevede că una dintre categoriile de creanțe care vor fi plătite este cea a „altor creditori chirografari”. Ce semnificație are această sintagmă, în condițiile în care art. 122 nu menționează și alte categorii de creditori chirografari pentru ca punctul 8 să poată avea un sens? „Altor” față de care din categoriile anterioare de la art. 122? „Alte creanțe chirografare” față de cele prevăzute la punctul 7 sau față de toate categoriile anterioare? Unele din categoriile anterioare sunt însă prevăzute distinct ca și categorii votante în art. 99 alin (5), respectiv creanțele izvorâte din raporturi de muncă și cele bugetare. Prin urmare care sunt creanțele chirografare altele decât „altele”?

Problemele de definire a categoriei

chirografarilor sunt amplificate de faptul că adesea chirografari nu sunt suficient de motivați să ia parte activ la procedură, astfel că absenteismul poate fi un impediment la votul acestei categorii de creditori. Ar fi preferabil, *de lege ferenda*, ca votul creditorilor citați, care nu participă la ședință, să fie considerat favorabil.

Ca o concluzie privind rezultatul votării planului se pot identifica patru motive care fac votarea planului dificilă, indiferent de șansele reale de redresare ale debitorului:

- condiția ca minimum trei clase să aprobe planul;
- considerarea unui vot negativ la grupele subsecvente unei grupe defavorizate care votează împotriva;
- tratamentul privilegiat acordat creanțelor bugetare combinat cu lipsa de flexibilitate comercială a autorităților;
- condiția ca min. 50% numeric să voteze pentru.

Durata planului de reorganizare

Conform art.92 alin (3), executarea planului de reorganizare nu va putea depăși 2 ani, socotiți de la data confirmării. Legea nu prevede, dar pare să implice, că în acest termen trebuie achitate toate datoriile societății cuprinse în planul de reorganizare. Această interpretare ar duce la o incongruență cu realitatea economică pe de o parte pentru că un plan de afaceri este întocmit pentru perioade mai mari decât perioada de executare a planului de reorganizare și, pe de altă parte, convențiile de eşalonare a datoriilor bugetare – la care au apelat numeroase societăți cu vocație la reorganizare – au perioada de 5 ani.

În cazul în care prin plan nu este prevăzută achitarea integrală a obligațiilor în interiorul perioadei de executare a Planului, iar ulterior finalului acestuia, vor deveni restante creanțe cu quantum superior sumei de 3.000 EURO, titularul respectivei creanțe este îndreptățit să ceară deschiderea direct a procedurii de faliment, având în vedere că debitorul a mai făcut în ultimii 5 ani obiectul unei proceduri de reorganizare ?

Concluzie

Practica țărilor cu un istoric îndelungat al acestei proceduri a demonstrat că managementul celei mai mari părți se poate face prin agreearea procedurii cu părțile interesate înainte de declanșarea acesteia. În spațiul anglo-saxon această abordare este cunoscută sub denumire de *pre-packaging*. În aceste condiții, desigur că reorganizarea cu cele mai mari șanse de reușită este aceea care demarează din inițiativa comerciantului.

HOTĂRĂRILE ADOPTATE DE CEL DE-AL VI-LEA CONGRES ȘI PLANURILE DE ACTIVITATE PE ANUL 2005

HOTĂRĂREA NR.1/02.04.2005

privind aprobarea planurilor de activitate și a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2005, precum și a execuției bugetului pe anul 2004

În temeiul art.27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, examinând activitatea desfășurată de Comitetul național de conducere și de comitetele de conducere ale filialelor, execuția bugetară pe anul 2004 pe baza bilanțului contabil al Uniunii, proiectul planurilor de activitate și al bugetului de venituri și cheltuieli al Uniunii pe anul 2005,

HOTĂRĂȘTE:

Aprobă raportul de activitate și bilanțul contabil al Uniunii pe anul 2004;
Aprobă bugetul de venituri și cheltuieli al Uniunii pe anul 2005;
Aprobă planul de activitate al Comitetului național de conducere pe anul 2005, cu completările formulate în plenumul Congresului și planul cadru de activitate al comitetelor de conducere ale filialelor.

PLAN DE ACTIVITATE al Comitetului național de conducere pe anul 2005

Consolidarea prin toate mijloacele a legăturilor cu instituțiile statului implicate în domeniul insolvenței comerciale, în scopul protejării intereselor legitime ale membrilor UNPRL.

Răspunde: Președintele UNPRL și președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Promovarea imaginii Uniunii și apărarea prestigiului acesteia prin acțiuni directe inițiate de către conducerea Uniunii și a filialelor sale, precum și prin intermediul Uniunii Profesiorilor Liberale din România, din cadrul căreia face parte și UNPRL în calitate de membru fondator.

Răspunde: Președintele UNPRL și președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Organizarea unor manifestări (simpozioane, seminarii, conferințe, etc) menite să popularizeze, pe plan local sau central, rolul Uniunii și al activității de practician în reorganizare și lichidare.

Răspunde: Președintele UNPRL și președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Organizarea unor întâlniri periodice cu președinții comitetelor de conducere ale filialelor.

Răspunde: Departamentul de organizare și control (DOC)
Termen: semestrial

Implementarea sistemului unitar de pregătire profesională a membrilor Uniunii, la nivel național și zonal.

Răspunde: Departamentul de pregătire profesională, studii și publicații (DPPSP)
Termen: permanent

Susținerea demersurilor către Ministerul Justiției în vederea inițierii unui proiect de

act normativ pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea nr.505/2002, în scopul adoptării unor amendamente în sprijinul activității Uniunii și a membrilor săi.

Răspunde: Președintele UNPRL
Termen: permanent

Sprijinirea membrilor Uniunii în legătură cu aderarea lor la organizația INSOL Europe și participarea la manifestările acesteia.

Răspunde: Departamentul de relații internaționale
Termen: permanent

Organizarea unor conferințe de presă sau difuzarea unor comunicate de presă, pentru prezentarea unor evenimente importante din activitatea practicienilor în reorganizare și lichidare.

Răspunde: Președintele UNPRL și președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Organizarea, în scop statistic, a evidenței centralizate a numărilor în cazuri de reorganizare și lichidare.

Răspunde: DOC
Termen: permanent

Continuarea acțiunii de verificare prin sondaj a îndeplinirii obligațiilor profesionale de către membrii filialelor, potrivit procedurii aprobate.

Răspunde: DOC + președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: trimestrial (minim 10% din membrii filialei și integral membrii care nu au depus la termen declarația de venit)

Reactualizarea seturilor de întrebări și răspunsuri, destinate în principal candidaților la examen, în corelare cu ultimele reglementări în vigoare, în

perspectiva organizării examenului, din trimestrul IV 2005 și afișarea tuturor informațiilor necesare pe site-ul www.liquidation.ro.

Răspunde: DPPSP
Termen: august 2005

Continuarea editării trimestriale a publicației „PHOENIX-revista de insolvență” și inițierea distribuției unor exemplare printr-un difuzor de presă.

Răspunde: DPPSP + DOC + președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Actualizarea permanentă a informațiilor din site-ul www.liquidation.ro pentru realizarea unor contacte interactive între membrii Uniunii și pentru asigurarea vizualizării celor mai interesante articole din revista Uniunii sau din alte publicații.

Răspunde: DPPSP + DOC + președinții comitetelor de conducere ale filialelor
Termen: permanent

Extinderea sistemului de comunicare pe e-mail între filiale și a acestora cu Secretariatul general al Uniunii și identificarea adreselor de e-mail a membrilor, în vederea includerii lor în Tabloul Uniunii – ediția 2006 și a utilizării lor ca mijloc de comunicare între filiale și membrii acestora.

Răspunde: DOC
Termen: permanent

Monitorizarea acțiunii de arhivare a documentelor filialelor, aferente anilor anteriori, pe baza nomenclatoarelor aprobate de direcțiile județene ale Arhivelor Naționale.

Răspunde: DOC
Termen: permanent

PLAN DE ACTIVITATE AL FILIALELOR UNPRL PE ANUL 2005 (Plan cadru)

Stabilirea priorităților financiare având drept obiectiv asigurarea desfășurării activității filialelor în sedii proprii independente, dobândite prin cumpărare sau închiriere de spații corespunzătoare.

Mobilizarea membrilor filialei pentru achitarea cotizațiilor și a contribuțiilor profesionale, inclusiv depunerea declarațiilor de venit, și urmărirea încheierii sau reînnoirii de către aceștia a polițelor de asigurare profesională.

Sprrijinirea candidaților la examenul pentru dobândirea calității de practician în reorganizare și lichidare, verificarea documentelor de înscriere și transmiterea acestora la Secretariatul general al Uniunii.

Organizarea de întâlniri periodice între membrii filialei pentru schimb de experiență pe teme profesionale și soluționarea unor cazuri deosebite cu care aceștia se confruntă. Mobilizarea membrilor filialei pentru participarea la sistemul unitar de pregătire profesională a membrilor Uniunii și sprijinirea Comisiei pentru implementarea sistemului de pregătire profesională.

Organizarea unor reuniuni ale membrilor filialelor cu magistrații din secțiile comerciale ale tribunalelor, cu specialiști ai organelor fiscale și ai oficiilor registrului comerțului din județe, cu reprezentanți ai credito-

rilor și alții, în vederea dezbaterii problemelor deosebite privind aplicarea în practică a legislației din domeniu.

Informarea permanentă a membrilor filialelor în legătură cu deciziile adoptate de Comitetul național de conducere comunicate prin circularele Secretariatului general și difuzarea publicațiilor Uniunii.

Comunicarea prin e-mail între filiale și cu Secretariatul general al Uniunii utilizând această cale pentru toate raportările și situațiile centralizatoare.

Identificarea membrilor filialei care dețin adrese de e-mail pentru îmbunătățirea comunicării între conducerea filialei și membrii acesteia.

Monitorizarea numirilor de administratori judiciari și lichidatori în condițiile prevăzute de Legea 505/2002 și protejarea intereselor membrilor UNPRL. Actualizarea permanentă a situației numirii membrilor în dosare de reorganizare sau lichidare, în format electronic, și transmiterea acestora la Secretariatul general, conform sistemului de raportare.

Organizarea de manifestări menite să promoveze și să explice rolul Uniunii și al activității sale cât și prezentarea în mass-media locală de articole care să îmbună-

tăască imaginea și prestigiul filialelor și a membrilor lor în fața opiniei publice locale.

Asigurarea arhivării corespunzătoare a documentelor existente în portofoliul filialelor în conformitate cu Nomenclatorul arhivistic confirmat de Direcția Județeană a Arhivelor Naționale.

Transmiterea la Secretariatul general al Uniunii a bilanțului anual certificat și aprobat, în termen de 30 de zile de la data limită de depunere a acestora la administrațiile financiare județene.

Mobilizarea membrilor filialei și a conducătorilor acestora pentru sprijinirea redacției publicației „PHOENIX-revista de insolvență” în continuarea editării acesteia și asigurarea articolelor pentru rubricile „rubrica practicianului”, „cuvântul filialei”, „întrebări și răspunsuri”, „opinii și informații”, „studii de caz” și altele.

Continuarea acțiunii de verificare prin sondaj a îndeplinirii obligațiilor profesionale de către membrii filialelor și aplicarea acestei proceduri pentru toți membrii care omit sau refuză depunerea declarațiilor de venit la termenul prevăzut în Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii.

HOTĂRÂREA NR.2/02.04.2005 privind nivelul taxelor și cotizațiilor membrilor UNPRL în anul 2005

În temeiul art.34 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002 și art.60 din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, luând în discuție nivelul taxelor și cotizațiilor pentru anul 2005,

HOTĂRĂȘTE:

Taxa de înscriere la examenul de dobândire a calității de practician în reorganizare și lichidare este de:

4.000.000 lei (400 lei noi)

Taxa de înscriere în Tabloul Uniunii este de:

2.000.000 lei (200 lei noi) pentru persoane fizice;

8.000.000 lei (800 lei noi) pentru persoane juridice;

Cotizația anuală este de:

2.000.000 lei (200 lei noi) pentru persoane fizice;

20.000.000 lei (2000 lei noi) pentru persoane juridice;

Nivelul cotizațiilor și taxelor de mai sus, se aplică de la data prezentei hotărâri. Sumele achitate anterior nu sunt supuse actualizării.

Cotizația anuală și contribuția anuală pe tranșe de venituri (calculată la veniturile brute încasate în anul 2004 din activitatea de reorganizare și lichidare) cât și taxele de înscriere la examenul de dobândire a calității de practician în reorganizare și lichidare și de înscriere în Tabloul de evidență al Uniunii vor fi achitate la filialele Uniunii, care vor elibera și legitimațiile și atestatele, urmând ca până la data de 5 a fiecărei luni să fie virate cotele convenite Uniunii, din sumele încasate în luna precedentă (50% din cotizație și contribuții anuale și integral taxele de înscriere la examen și în Tabloul Uniunii). În cazul dobândirii calității de practician în reorganizare și lichidare în cursul anului 2005, valoarea cotizației anuale va fi corelată cu intervalul de timp cuprins între luna înscrierii în Tabloul Uniunii și sfârșitul anului (măsură aplicabilă și la înscrierea persoanelor juridice).

HOTĂRÂREA NR.3/02.04.2005 privind sistemul de salarizare pentru conducerea Uniunii și a filialelor acestora, al aparatului propriu al acestora, precum și indemnizația comisiei de cenzori

În temeiul art.27, alin.(1), lit.d din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002 și art.17 din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, luând în discuție sistemul de salarizare pentru conducerea Uniunii și a filialelor acesteia, precum și indemnizația comisiei de cenzori,

HOTĂRĂȘTE:

Membrii titulari ai Comitetului național de conducere al Uniunii vor primi fiecare o indemnizație lunară de 2.800.000 lei (280 lei noi)

(brut) pentru participarea la întrunirile Comitetului național de conducere.

Indemnizația aferentă unei luni nu se acordă în cazul neparticipării la cel puțin o întrunire în cursul aceleiași luni.

Președintele Uniunii va primi o indemnizație lunară echivalentă cu de 3 ori indemnizația unui membru titular al Comitetului național de conducere.

Vicepreședinții Comitetului național de conducere vor primi o indemnizație lunară echivalentă cu 1,5 ori indemnizația unui membru titular.

Membrii titulari ai Consiliului superior de disciplină vor primi fiecare, o indemnizație de 2.800.000 lei (280 lei noi) (brut), o singură

dată, numai în lunile în care Consiliul superior de disciplină s-a întrunit și a adoptat hotărâri.

Președintele Consiliului superior de disciplină va primi, în aceleași condiții, o indemnizație echivalentă cu 1,5 ori indemnizația unui membru titular.

Membrii titulari ai Comisiei de cenzori a Uniunii vor primi fiecare o indemnizație lunară de 2.800.000 lei (280 lei noi) (brut).

Comitetul național de conducere al Uniunii va putea indexa trimestrial sumele de mai sus, prin aplicarea indicelui prețurilor de consum (rata de inflație) publicat de Institutul Național de Statistică. Membrii titulari ai comitetelor de conducere ale filialelor pot primi fiecare o indemnizație lunară pentru participarea la întrunirile comitetului, în limita sumei stabilite prin bugetul de venituri și cheltuieli al filialei, aprobat de adunarea generală a acesteia, și fără ca aceasta să depășească nivelul indemnizației lunare aprobate pentru un membru titular al Comitetului național de conducere. Pentru președinții comitetelor de conducere ale filialelor indemnizația lunară poate fi de 2 ori mai mare decât indemnizația unui membru titular al comitetului de conducere al filialei.

Indemnizația nu se acordă în cazul neparticipării cel puțin la o întrunire lunară.

În același mod se va putea proceda și pentru stabilirea indemnizațiilor membrilor titulari ai consiliilor de disciplină ale filialelor, fără ca acestea să depășească nivelul indemnizației lunare aprobate pentru un membru titular al Consiliului superior de disciplină.

Indemnizația se acordă o singură dată, numai în lunile în care consiliul de disciplină al filialei s-a întrunit și a adoptat hotărâri.

Cenzorii filialelor Uniunii vor primi lunar, fiecare, o indemnizație ce va fi stabilită de către adunarea generală a filialei și care nu va putea depăși nivelul indemnizației aprobate pentru un membru titular al comitetului de conducere al filialei.

Salariul secretarului general și limitele de salarizare pentru personalul angajat al Uniunii se aprobă de către Comitetul național de conducere, la propunerea președintelui.

Limitele de salarizare pentru personalul angajat al filialelor Uniunii se aprobă de către Comitetul național de conducere, la propunerea comitetelor de conducere ale filialelor.

HOTĂRÂREA NR.4/02.04.2005 privind implementarea unui program unitar de pregătire profesională continuă a membrilor UNPRL

În temeiul art.27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, pentru asigurarea unei pregătiri profesionale continue

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 Se instituie programul de pregătire profesională continuă a membrilor UNPRL, în scopul aprofundării legislației insolvenței și a jurisprudenței dată în aplicarea acesteia, precum și a domeniilor aferente, respectiv, contabilitate, evaluare, management de criză.

Art. 2 Fiecare practician în insolvență, compatibil, este obligat să urmeze, în decursul unei perioade de 3 ani, cel puțin un seminar de pregătire profesională la nivel regional și unul la nivel de filială, sub sancțiunea suspendării din profesie.

Practicienii în insolvență incompatibili pot participa la programul de pregătire profesională.

Secretariatul general este abilitat să asigure centralizarea datelor referitoare la seminarii, inclusiv a prezenței cursanților la seminarii și a calificativelor obținute, urmând ca pe baza datelor centralizate să se propună măsuri de natură disciplinară.

Art. 3 Numărul maxim de persoane participante la un seminar de pregătire local, sau a unei grupe de lucru, în cazul unui seminar regional, nu va depăși 25 de persoane.

Seminariile la nivel regional se organizează pe regiuni, de maxim 3 ori pe an.

Seminariile la nivel local se organizează de către filiale, conform unui program propus de acestea, de cel mult două ori pe an.

CNC este mandatat să decidă asupra grupării pe baza criteriilor de mai sus, a locațiilor și a graficului anual de desfășurare.

Seminariile se organizează pe perioade compacte, de maxim 5 zile lucrătoare, astfel încât să genereze costuri cât mai mici pentru participanți, inclusiv cele datorate întreruperii proprii activității a practicianului.

Seminariile vor fi de tip interactiv, astfel încât să poată permite discuții libere și clarificarea problemelor și vor avea o temă principală și cel puțin una secundară (de ex: tema principală managementul de criză iar ca temă secundară jurisprudența comentată etc.).

Art. 4 Seminariile de pregătire profesională vor fi conduse de formatori, selectați în condițiile prezentului articol.

Criteriile de selecție sunt cele stabilite de CNC, prin Decizia nr.1/2005, respectiv:

a) exercițiul efectiv al profesiei, ca persoană fizică sau ca asociat, salariat sau colaborator al unei societăți profesionale, de minimum 3 ani în cadrul Uniunii; exercițiul efectiv al profesiei presupune ca persoana în cauză să fi fost înscrisă în Secțiunea I – membri compatibili, pe toata durata celor trei ani și să nu fi suferit nici o sancțiune disciplinară;

b) aptitudinile didactice; pentru a se putea verifica îndeplinirea acestei condiții, candidatul va indica eventuale cursuri/seminarii pe care le-a condus la facultăți sau alte sisteme de învățământ/pregătire profesională, conferințe sau seminarii ținute la diverse manifestări profesionale, articole sau studii publicate în domeniile juridice sau economice;

c) cunoașterea limbii engleze sau altă limbă de circulație din Uniunea Europeană;

d) cunoștințe de operare pe computer, minim procesare texte și powerpoint.

Facultativ, selecția se va realiza și după următoarele criterii:

a) un venit brut anual, din activitatea de reorganizare și lichidare pe cei trei ani anteriori, mai mare de 500.000.000 lei ca persoană fizică; în cazul în care persoana în cauză este sau a fost administrator (asociat sau angajat) al unei societăți comerciale profesionale, venitul acesteia în cei trei ani anteriori să fie de minim 2 miliarde lei;

b) rezultate cantitative și calitative semnificative în activitatea de reorganizare și lichidare (de ex. număr dosare finalizate) ;

c) o eventuală specializare în managementul de criză sau în domenii înrudite.

Art. 5 Comitetul național de conducere al UNPRL va numi o comisie pentru selecția formatorilor, compusă din 5 persoane și coordonată de vicepreședintele UNPRL însărcinat cu implementarea sistemului de pregătire profesională a practicienilor în insolvență.

Fiecare filială va depune, în termen de 45 de zile de la adoptarea prezentei hotărâri, o listă cu persoanele, membre ale filialei, propuse pentru selecția formatorilor.

Practicienii propuși de filiale vor depune, în scris și în format electronic, o scrisoare de intenție pentru a dobândi calitatea de formator, adresată Secretariatului general, însoțită de un CV detaliat. Modelul acestui CV urmează a fi stabilit de Comisie, la propunerea Secretariatului general. Candidatul își va manifesta expres disponibilitatea de a participa la rețeaua de formatori a UNPRL, a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri, inclusiv cu efectuarea de deplasări și întreruperea activității proprii pe perioada cursurilor de formare sau a seminariilor de pregătire, la nivel regional sau local.

Art. 6 Numărul maxim de formatori este de 50, dintre care 10 formatori vor putea fi cooptați în rețeaua de formatori a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri.

Art. 7 Formatorii își vor coordona planurile de pregătire (cursuri/seminarii), pentru a se putea contura un punct de vedere comun.

Materialele didactice vor fi avizate de Comisie, în vederea asigurării unui sistem unitar și ordonat de pregătire.

Art. 8 Programul va asigura verificarea cunoștințelor dobândite în cursul și la sfârșitul fiecărui ciclu de pregătire profesională. Se delegă CNC să stabilească modalitățile de verificare a cunoștințelor dobândite. Rezultatul „nesatisfăcător” la două seminarii în decurs de 3 ani obligă practicianul în cauză să reia programul de pregătire, într-un interval de cel mult 2 ani.

Art. 9 Tranzitoriu, până la constituirea rețelei proprii de formatori ai UNPRL, se organizează 5 seminarii la nivel regional, cu participarea la fiecare dintre acestea a cel mult 80 membri, delegați de către filiale, pe baza acordului individual.

Locația acestor seminarii va fi stabilită de CNC, pe baza criteriului geografic și pe baza candidaturilor de organizare, din partea filialelor. Se va urmări ca locația să asigure accesibilitate din punctul de vedere al transportului, capacitate de cazare, categoria adecvată a hotelului, logistică (săli și dotări). Seminariile vor avea durata de 2 zile, fiecărei zile fiindu-i destinat un domeniu definitiv de pregătire, respectiv: drept, management (cu obiectiv prioritar managementul de criză), contabilitate și evaluare.

Seminariile vor fi de tip interactiv.

Lectorii vor fi stabiliți de Comisie, cheltuielile aferente participării acestora urmând a fi suportate din bugetul Uniunii.

Participarea la aceste seminarii se va contabiliza în programul de 3 ani la care se referă art. 2.

Toate materialele prezentate la lucrări vor fi multiplicat de filiale și transmise tuturor membrilor, persoane fizice.

HOTĂRÂREA NR.5/02.04.2005

privind acordul de principiu pentru achiziționarea unui sediu pentru Uniune

În temeiul art.27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, analizând bugetul de venituri și cheltuieli, constată că sunt create premisele financiare pentru achiziționarea

unui sediu, care să corespundă necesităților unei bune desfășurări a activității și în consecință

HOTĂRĂȘTE:

Articol unic: Se mandatează Comitetul național de conducere pentru realizarea unei analize de piață, colectarea de oferte și achiziționarea unui sediu propriu al Uniunii.

HOTĂRÂREA NR.6/02.04.2005

privind o serie de propuneri de modificare și completare a actelor normative ce se referă la organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare

În temeiul art.27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, analizând propunerile prezentate de modificare și completare legislativă și în urma dezbaterilor realizate pe această temă

HOTĂRĂȘTE:

Articol unic: Se mandatează Comitetul național de conducere pentru sintetizarea și definitivarea, după consultarea filialelor, a propunerilor de modificare și completare a actelor normative privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, ce urmează a fi înaintate Ministerului Justiției, pentru formularea inițiativei legislative.

Principalele propuneri de modificare și completare a actelor normative ce se referă la organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare:

I. Transformarea societăților comerciale de practicieni în insolvență în societăți profesionale

Motivații:

- este anormal și împotriva ideii de corp/ordin profesional al persoanelor care exercită o profesie liberală/reglementată ca exercițiul acestei profesii să fie permis unei structuri asociative din care fac parte și persoane care nu au calitatea de practicieni, membri ai corpului profesional respectiv;

- principiile dreptului comunitar european în domeniu, inclusiv principiul liberei circulații a serviciilor, sunt în acest sens, al organizării și exercițiului profesiilor reglementate exclusiv de către persoane acreditate de un organism profesional; în acest sens este și Legea nr.200/2004;

- legislațiile naționale din Uniunea Europeană, cum ar fi cea franceză sau cea germană, permit organizarea acestei profesii în forme asociative numai de către persoane acreditate de către un organism profesional;

- soluția permite creșterea standardelor profesionale și calitative ale activității și, implicit, ridicarea prestigiului profesiei;

- soluția permite un mai bun control al situațiilor de concurență neloială sau al practicilor anticoncurențiale între practicieni.

Text propus:

Practicianul în insolvență își poate exercita profesia:

a) individual sau în asociere cu alți practicieni în insolvență;

b) în cadrul unor societăți profesionale cu personalitate juridică, ca asociați, salariați sau, după caz, colaboratori.

Societățile profesionale de practicieni în insolvență se constituie pe bază de act constitutiv, încheiat exclusiv între persoane fizice sau juridice care au calitatea de practicieni în insolvență.

Societatea profesională de practicieni în insolvență dobândește personalitate juridică prin înregistrarea actului constitutiv la UNPRL.

Practicienii în insolvență și societățile profesionale pot încheia convenții de colaborare interprofesională cu avocați, notari, experți contabili, auditori sau alte profesii care au tangență cu domeniul insolvenței.

Practicianul în insolvență poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înștiințarea UNPRL.

Practicianul în insolvență nu își poate exercita profesia, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

Măsuri tranzitorii:

Actualele societăți comerciale de practicieni în insolvență care sunt constituite cu asociați - nemembri ai UNPRL vor avea la dispoziție 9 luni pentru a-și modifica structura de acționariat și a se reînregistra la UNPRL.

2. Modificarea modalității de acces în profesie

Motivații:

- lărgirea bazei de selecție a practicienilor în insolvență;

- organizarea stagiaturii în profesia de practician, necesară atât pentru alinierea la dreptul comunitar european (a se vedea, în acest sens, Legea nr.200/2004) cât și pentru asigurarea unei pregătiri profesionale complexe a practicianului (în sistemul UNPRL și la locul unde își desfășoară activitatea);

- în prezent, neavând stagieri, profesia de practician în insolvență este singulară între profesiile liberale - toate acestea, practic fără excepție, prevăd pentru membrii lor, o perioadă de stagi de obicei de 2 ani.

Texte propuse:

Poate avea calitatea de practician în insolvență cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este cetățean român și are exercițiul drepturilor civile și politice;
- b) are o experiență în profesiile juridice, economice sau ca inginer de cel puțin 3 ani;
- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de prezenta lege;
- d) a promovat examenul de admitere în profesia de practician în insolvență.

Este nedemn de a fi practician în insolvență:

- a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei;
- b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturi și libertăți fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească;
- c) cel cărui a s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;
- d) falitul fraudulos, chiar reabilitat.

Primirea în profesie se obține pe baza unui examen organizat de UNPRL, conform prevederilor regulamentului de organizare și funcționare a profesiei de practician în insolvență.

La cerere, poate fi primit în profesie, cu scutire de examen cel care a îndeplinit anterior funcția de judecător-sindic timp de cel puțin 3 ani, dacă nu i-a încetat activitatea din motive disciplinare care îl fac nedemn pentru profesia de practician în insolvență.

La începutul exercitării profesiei, practicianul în insolvență efectuează în mod obligatoriu un stagi de pregătire profesională cu durata de 2 ani, timp în care are calitatea de practician în insolvență stagiar.

Practicianul în insolvență stagiar nu poate exercita profesia de practician în insolvență în mod independent, ci numai ca salariat sau colaborator al unui practician în insolvență definitiv ori al unei societăți profesionale.

Practicianul în insolvență stagiar nu poate dobândi calitatea de asociat într-o societate profesională.

Condițiile efectuării stagiului, drepturile și obligațiile practicianului în insolvență stagiar, ale practicianului în insolvență îndrumător, precum și ale UNPRL față de aceștia sunt reglementate prin regulamentul de organizare și funcționare a profesiei.

Stagiul se întrerupe în caz de lipsă nemotivată repetată de la cursurile organizate în cadrul sistemului de pregătire și perfecționare profesională organizat de UNPRL.

Stagiul se suspendă în caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa practicianului în insolvență stagiatar. Perioada de stagi anterior efectuată se socotește pentru îndeplinirea stagiului.

După efectuarea stagiului practicianul în insolvență stagiatar va susține examenul de definitivare.

Practicianul în insolvență stagiatar respins de trei ori la examenul de definitivare va fi exclus din profesie.

Dobândește calitatea de practician în insolvență definitiv practicianul în insolvență stagiatar care a promovat examenul de definitivare, precum și persoanele care pot fi primite în profesie cu scutire de examen.

3. Procedura disciplinară

Competențele de judecată în procedura disciplinară trebuie să fie atribuțiile exclusive ale consiliilor de disciplină ale filialelor și ale Consiliului superior de disciplină. Consiliul de disciplină al filialei va avea plenitudine de competență pentru cauzele disciplinare, în timp ce Consiliul superior de disciplină va avea atribuții exclusive de control juridic al hotărârilor comisiilor de disciplină ale filialelor (judecând, după regulile recursului civil, contestațiile contra acestor hotărâri). CNC nu va mai avea competențe de judecată în nici o procedură disciplinară, ci doar dreptul de a sesiza CSD cu privire la abateri grave ale membrilor UNPRL, de natura concurenței neloiale, practicilor

anticoncurențiale, corupției etc., care pot duce la suspendarea sau excluderea din profesie.

Se completează art. 43 din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii, după cum urmează: Cumularea a două sancțiuni de suspendare a calității de practician în reorganizare și lichidare, într-un interval de 2 ani, se sancționează cu excluderea din Uniune.

Motivație:

- CNC nu este și nu poate fi un organ jurisdicțional, ci unul deliberativ; nefiind vorba de o jurisdicție, se poate pune o gravă problemă de constituționalitate; textul din regulamentul, așa cum există în prezent, poate fi oricând contestat și chiar anulat, pe motiv că încalcă art. 24 din Constituție (în special, alin 2 și 4);

- sistemul împărțirii competențelor între Consiliul de disciplină al filialei și Consiliul superior de disciplină pe criteriul sancțiunilor pe care acestea le pot aplica (sancțiuni mai ușoare de la nivelul filialei; sancțiuni mai grele la Consiliul superior de disciplină) este ilogic și trebuie abandonat;

- este necesară o degrevare a CSD de numărul prea mare de cauze din prezent.

HOTĂRÂREA NR. 7/02.04.2005 privind Regulamentul, atribuțiile și modul de funcționare a Comisiei de cenzori a UNPRL

În temeiul art. 27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, analizând propunerea Comisiei de cenzori și a Comitetului național de conducere al UNPRL privind adoptarea

Regulamentului, atribuțiilor și modul de funcționare a Comisiei de cenzori a Uniunii,

HOTĂRĂȘTE:

Articol unic: Se aprobă Regulamentul privind atribuțiile și modul de funcționare a Comisiei de cenzori a UNPRL

NOTĂ: Textul Regulamentului este publicat pe site-ul Uniunii www.liquidation.ro, putând fi consultat și la sediul filialelor UNPRL

HOTĂRÂREA NR. 8/02.04.2005 privind Procedura de analizare a abaterilor disciplinare și aplicare a sancțiunilor de către Consiliul superior de disciplină

În temeiul art. 27 din Ordonanța Guvernului nr.79/1999 privind organizarea activității practicienilor în reorganizare și lichidare, aprobată prin Legea 505/2002, Congresul Uniunii Naționale a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, reunit la București, în ziua de 02.04.2005, analizând propunerea Consiliului superior de disciplină și a Comitetului național de conducere al UNPRL privind adoptarea unei proceduri de analizare a abaterilor disciplinare și

aplicare a sancțiunilor,

HOTĂRĂȘTE:

Articol unic: Se aprobă Procedura privind analizarea abaterilor disciplinare și aplicarea sancțiunilor de către Consiliul superior de disciplină

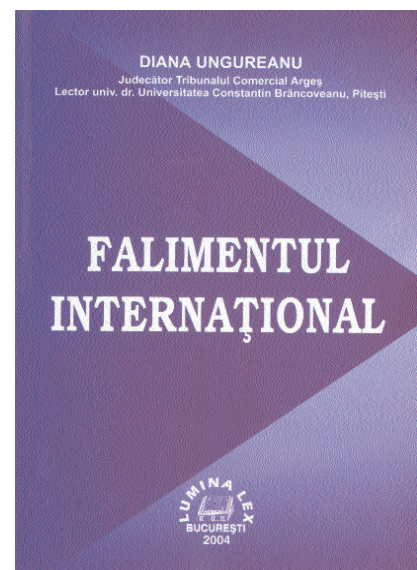
NOTĂ: Textul Procedurii este publicat pe site-ul Uniunii www.liquidation.ro, putând fi consultat și la sediul filialelor UNPRL

Colectivul de redacție semnaleză cititorilor revistei apariția unei lucrări monografice dedicată falimentului transnațional. Lucrarea intitulată „Falimentul internațional”, Editura Lumina Lex, 2004 aparține dnei Diana Ungureanu, judecătoarea la Tribunalul Comercial Argeș și lector la Universitatea Constantin Brâncoveanu din Pitești.

Lucrarea analizează instrumentele de drept internațional elaborate pentru reglementarea falimentului transnațional reprezentând și stadiul actual al dreptului comunitar în această materie; examinarea Regulamentului Consiliului UE nr. 1346/2000 privind procedurile de faliment devine foarte utilă în perspectiva foarte probabilă a aderării României la UE de la 01.01.2007.

Lucrarea examinează în continuare Legea Model UNCITRAL privind insolvența transfrontalieră, reglementarea falimentului instituțiilor de credit pe plan internațional precum și consecințele în dreptul internațional privat român ale apariției Legii nr. 637/2002.

Elaborată într-o manieră caracterizată prin rigoare științifică, lucrarea este de mare actualitate și utilitate pentru practicienii confrunțați cu conflicte de legi în proceduri colective dar și pentru toți cei ce se pregătesc a profesia în uniunea Europeană.

Cuvântul președintelui

Arin Octav Stănescu
UNPRL President

The Sixth UNPRL Congress was held on April 2, 2005.

I have to admit in all honesty that before the event I did not give too much thought to its importance for our profession.

Together with the National Steering Committee, I have prepared what we currently call the order of the day of the proceedings.

It is important that we, and most of the delegates in the congress, have reached the conclusion that major changes are necessary in the legislation that governs the activity of insolvency practitioners.

The first consequential change is that contained by the proposition to turn professional commercial companies into professional companies, and consequently to remove the possibility that persons who are not members of UNPRL be associates in such societies.

Thus, the domestic legislation is approximated to the European one because so far, we have to admit, Romania was an exception from this point of view.

I am glad that the overwhelming majority of the Union's members understood the need and importance for such a transformation and endorsed it. Naturally, all the member companies will have to be granted enough time to get restructured following the amendment of the law.

The second major modification of the legislation governing our activity is that referring to the introduction of a mandatory period of probation.

Probation is deemed absolutely necessary with a view to the adequate training of the Union's members for the activity they will carry out.

In keeping with the current provisions a five-year practical experience is necessary but a proposal was made for reducing this period to three years. The decision took into consideration the wishes of most of the Union's members not to exceed the overall period of five years provided under the law.

Naturally, there are other important proposals to amend the G.O. 79/1999 but these seemed the most important to me from the vantage of the general principles governing our activity. The moment the project to amend G.O. 79/1999 will be finalized it will be published in the magazine for all the Union's members to be appraised thereof.

To conclude this material I want to express deep satisfaction at the attention paid for the first time by various institutions to this event of considerable import in the life of UNOPRL. If so far the previous congresses were attended only by representatives of professional unions, this time we have been honored by the presence of secretaries of state in the Ministry of Justice, the Ministry of European Integration, and the Ministry of Labor.

This proves that the significance of our activity has been understood at long last, particularly the importance of UNPRL as a partner of dialogue.

We hope this will materialize in future cooperation to improve the entire framework of the insolvency legislation, in collaboration with state institutions.

Report of the Sixth UNPRL Congress

The report on the activity carried out in 2004 by the leading bodies of the Union was presented by its president, lawyer Arin Octav Stănescu.

The report featured the following chapters: members of the union; activity of the national steering committee and the decisions taken in the period under analysis; the implementation of the provisions of the CNC plan of activity for 2004; communication with the state institutions involved in the matter of insolvency; communication with the branches and the members of the Union; the activity of the branches and their leadership; the activity of the Union's general secretariat, the economic-financial situation based on a balance sheet.

In conclusion, the report presented the main landmarks of the future activity, namely:

- promoting the image of the Union by stimulating contacts with personalities involved in the process of economic reform in light of integration in the European Union;

- establishing periodical contacts with syndic judges, magistrates of the courts of appeal and representatives of other state institutions;

- organizing meetings on professional matters in order to assure swaps of experience and opinions;

- implementing the unitary system of professional training;

- introducing a mandatory period of probation after the new members take the examination;

- improving communication with the Union members;

- mandatory communication by E-mail between branches and between these and the Union's General secretariat in connection with the conveyance of circular letters, and reports;

- continuing the random monitoring of the way members of the branches fulfil their professional obligations.

New perspective of the insolvency expertise Gheorghe Piperea

The new view on the profession, expressed at the 6th Congress shows that the experts in insolvency are inalienable tools of one of the most important mechanisms of the market economy: the insolvency procedure. They are crises managers which have the essential role of selecting the viable companies with rehabilitation possibilities within the market economy (avoiding the inefficient anti-trust practices like state subsidies) and also preparing the others to be taken over by managers which have put up with the commercial competition, preparing the field for a new type of Romanian economy, a competition one, not just apparently functional (as presented in the State Report of the European Commission 2004).

The duty of UNPRL is to promote the image of the profession and acknowledge the insolvency procedure (by removing the reticence on these procedures and trying to replace the privatization procedures, that failed in most of the cases) and through the disciplinary control over the members who are suspected to be guilty of fraud, unfair competition, exclusive trading in some circumscriptions, all of these being possible and taking amplitude with the participation

of the syndic judges. It is essential to sanction the members of the union with the suspension or even the exclusion from the profession and bring into the open this measure.

The intention of the modification of the professional statute was expressed related to the following aspects:

- the name of the profession
- constituting of the professional companies exclusively by experts in insolvency

- improving the experts' selection procedure by introducing the compulsory professional probation and eliminating the method of recruiting the members from other liberal professions.

- ruling out the reorganization procedure; this is to be done in the form of an agreement concluded between the debtor and the creditor, only on the creditors' request.

- inserting a simplified procedure of bankruptcy for small companies, for the ones neglected by the owners etc.

The Legal Nature of Responsibility Based on Art. 137 of Law 64/1995, Reprinted

Lavinia-Olivia Aspru and Miriana Mircov

The responsibility of the persons at fault for the debtor going commercially insolvent, regulated under art. 137 and the following of Law 64/1999, reprinted, is part of the law-maker's concern to supply creditors and the courts with the most adequate legal instruments to assure the necessary means to liquidate the liabilities of the debtors so that the provisions laid down under the law should be as efficient as possible.

By examining the content of art.137, we will note the original, exceptional character of this type of responsibility as compared to common law regulations. This responsibility can be laid on the members of the leading bodies or any other person that has contributed to making the debtor insolvent. Our conclusion after having analyzed this material is that the legal nature of the responsibility that can be laid on the members of the leading bodies of the debtor as well as on any persons who "has contributed" to the debtor becoming insolvent, is a special one, regulated by law 65/1999, reprinted.

We believe that the need for settling such a special responsibility has been felt for practical reasons since it is to be accorded within proceedings regulated by law 64/1999 reprinted, which presupposed great celerity and specific difficulties.

Law 64/1995 has undergone numerous amendments since its publication to the present. At first sight, chapter four that deals with responsibility of the leading bodies seems to have been modified but in fact, we will note correlation or additions prompted by the other modifications of the previous chapters.

The fact that Chapter Four of Law 64/1995, reprinted, takes a secondary place in the preoccupations of the law-maker has generated numerous controversies and different opinions among theorists and practitioners of reorganization and bankruptcy.

This observation entitles us to think that the subject dealt with in this work has not represented a major concern with the law-maker, at present intent on turning Romanian law apt and capable of regulating the various effects of a market economy that has to step in line with European standards.

Aspects regarding foresight and forestall insolvency / bankruptcy

Anton Rotaru

The economic laws and the mechanisms of the market economy are objective manifestations of the economic and social phenomena and processes. The ignorance or unknowledge of such manifestations, have negative effects on the activity of the enterprises.

Because of the complex influence of some conjectural factors as technical, economic and social ones, in the life of enterprises, critical situations can appear which may influence even the existence of the firm.

Such a moment is the insolvency situation, which appears when business debt exceeds the fair market value of its assets.

Under the present circumstances of the Romanian economy, many firms/ enterprises arrive in the insolvency situation.

For solving such situations the law nr.64/1995, was adopted regarding the procedure of judicial reorganizing and of the bankruptcy. This law has as goal / object the establishing of a procedure to cover the passive of debt, through reorganizing or liquidating some assets or bankruptcy/failure.

An important problem is if the insolvency can be foresee and prevent. I estimate that this matter is possible, on the one hand, through understanding at the opportune moment, when events and situations appear which can lead the firm to insolvency, and on the other side, through measures which prevent such evolutions.

A first signal is the moment when the firm hasn't pecuniary means for current pays, some obligations to contractors, employs, banks, state budget and so on.

In such situation it is useful to determine and analyze the indicators of the current liquidity and the immediate liquidity, which reflect the inability of the firm to satisfying its pay obligations to creditors, contractors, employees and others partners. In such situations it is necessary to analyze and to take some adequate measures for eliminating the causes that had lead at unliquidity.

An important problem with influence to solvency of the firms is the insufficiency of the own capitals and losses because of an inefficacy economic activity. Such situations impose severe measures to eliminate the causes that lead to losses or even to renounce to unprofitable activities.

A special/ particular attention must be given to the policy of loan for short or long terms. Engagement of some loans must be made with attention, regarding the utilization of the goals well justified and only when they have effects on the profitability.

A useful indicatory is that one regarding the covering of the interests, which indicate how many times the enterprise can pay the interest. A small value of this indicatory indicates a risk situation of the firm. The growth of an uncontrolled degree of the debt leads to supplementary costs and insolvency.

A critic problem is not paying of the taxes and contributions to the state budget, especially those referring to debts and a tax dodging form.

The necessity and opportunity of some adequate measures can appear from analyze of some problems as: the evolution and structure of assets and liabilities of balance sheet account; volume of business; income

and costs; level of the productivity; the number of employees and so on.

A careful analyze of the economic and financial situation of the firm can constitute a good possibility to discern in time the direction towards the firm is going, and on this basis to take measures for preventing and avoiding the appearance of insolvency, through a performant management.

Continuing activity and the liquidation of commercial societies

**Liliana Malciu și
Niculae Feleagă**

Financial situations are normally drawn up according to the idea that an enterprise is generally in the situation of continuing operation and that its activity will keep on going on in the foreseeable future.

Continuing operation is a hypothesis that leads to the evaluation of assets function of their usefulness.

When an enterprises cannot continue operation either out of its intention or out of obligation the accounting continuity convention can be abandoned: the yearly accounts are presented as liquidating assets.

Abandoning the accounting convention of continuity has effects on the application of the other accounting principles, the evaluation of assets, liabilities, and accounting information.

Special provisions of Law no. 64/1995 with regard to commission and consignment contracts

Florin Aurel Motiu

The article tackles the incidence of commission and consignment contracts on the judicial reorganization and bankruptcy proceedings, since Law 64/1995 establishes special regulations in Art. 70 and 71. These regulations favor the commission payer or the consignor that have a privileged position as compared to other creditors should the commissioner or dealer become insolvent.

Also included in the French law system, these provisions are established given the specific of the commission and consignment contracts, namely that we have to deal with agency contracts without representation where a person (the commissioner or dealer) signs legal papers in their own name, but on someone else's behalf, and the real effects of these operations occur directly in the patrimony of the commission payer or consignor, so that the goods do not enter the patrimony of the commissioner or dealer, which justifies that these goods be claimed.

LEGAL CONCORDAT

Bernard Roland (Belgium)

The article pleads in favor of adopting the Legal Concordat as a solution for preventing bankruptcy.

In the light of the 1997 Belgian law, the Concordat can be awarded to the debtor:

- if for a time he cannot pay his debts;
- if there is the threat that the existing difficulties could lead to the suspension of payment.

The article presents the stages for the application of the procedure meant to insure the redress of an enterprise.

Stress is laid on the fact that the success of the procedure can be insured only if restructuring measures are applied at the right moment, and the main economic partners accept and support the conditions included in the redress plan.

JUDICIAL REORGANISATION – CREDIBLE REMEDY FOR INSOLVENCY?

Ana-Irina Șarcane

The article aims to analyse whether the actual form of Law 64/1995 on reorganisation and bankruptcy ("Law 64") is facilitating or hindering the reintegration of the trader in the economic circuit.

The definition of insolvency itself is lacking in clarity and is subject to interpretation. Benchmarking would be desirable instead of the current definition.

A reasonable chance for reorganisation depends on how well the debtor survives through the "suspect" period i.e. from the commencement of the procedure until a reorganisation plan is voted.

Optimum survival is dependent on a "business as usual" approach. This approach is difficult to maintain due to the length of the period – 5-6 months is a minimum.

Success of reorganisation also depends on the ability of the debtor to maintain positive relationships with the stakeholders i.e. clients, providers, credit institutions.

Law 64 provides that any operations and payments outside the usual current activities would be sanctioned with the nullity of that operation/payment. However "current activity" is also a term subject to interpretation, therefore the potential of abusing it exists.

Another weakness of Law 64 is related to the definition of the classes of creditors which lacks in consistency. As for the table of creditors, freezing the claims at the moment of commencement of the procedure may lead to the situation whereby the creditors who vote are different from those who are interested in the reorganisation.

The difficulty related to voting the reorganisation plan is increased by: (i) the requirement that a minimum of three classes must approve the plan; (ii) automatically considering a negative vote for a class subsequent to a disfavoured class which votes against the plan; (iii) the privileged treatment of the budgetary claims combined with the lack of commercial sense from the part of the authorities; (iv) the requirement that a minimum of 50% of the number of creditors vote for the plan.

The term for applying the plan is confined to two years whereas most business plans are made for five years. It is not clear which is the consequence of not paying all the creditors within the two years.

As a conclusion, most of the issues mentioned above may be mitigated if the procedure is agreed with the stakeholders before its commencement i.e. what is called in Anglo-Saxon countries pre-packaging.